Ազգ
Azg
armenian daily

17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2000 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 28 (1996)

«Հայկական ավիաուղիների» բյուջեից անհետացել է 100 հազար դոլար

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հավաստի աղբյուրներից «Նոյյան տապանին» հայտնի է դարձել, որ «Հայկական ավիաուղիների» բյուջեից անհետացել է շուրջ 100 հազար ԱՄՆ դոլար: Կորուստի մեղավորը ՀԱՈՒ-ի Երեւանյան գրասենյակի նախկին տնօրեն Սուրեն Գրիգորյանն է: Ըստ նույն աղբյուրի, Գրիգորյանը խոշոր գումարներ է տանուլ տվել խաղատներում: Աղբյուրը հայտնել է նաեւ, որ Գրիգորյանը փախուստի է դիմել եւ ներկայումս գտնվում է Հայաստանի սահմաններից դուրս:

ՀՀ դատախազությունից հաստատեցին, որ Սուրեն Գրիգորյանի հետ կապված մի փաստի առնչությամբ իրոք հարուցվել է քրեական գործ, սակայն նախաքննության գաղտնիքի պահպանման պատճառաբանությամբ այլ մանրամասներ չհայտնեցին:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Գործնական բանակցություններ Լիբանանում

Երկու երկրների հարաբերությունների զարգացման ակնկալիքներ բոլոր բնագավառներում

ՀՐԱՅՐ ԶՈՐՅԱՆ, Բեյրութ

Լիբանանի ղեկավարության հետ բանակցությունները շատ գործնական որակեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը ԼՀ կատարած այցի երկրորդ օրն այս երկրի խորհրդարանի նախագահ Նաբիհ Բերրիի հետ ունեցած հանդիպումից հետո: Նախագահի կարծիքով, ներկա այցը կխթանի երկու երկրների հարաբերությունների հետագա զարգացումը բոլոր բնագավառներում՝ թե քաղաքական, թե տնտեսական:

Մինչ խորհրդարանի նախագահի հետ հանդիպումը, նախագահ Ռ. Քոչարյանը ծաղկեպսակ դրեց Անհայտ զինվորի հուշարձանին, այցելեց Լիբանանյան համալսարան: Այստեղ ՀՀ նախագահին հանդիսավորությամբ հանձնվեց քաղաքագիտության պատվավոր դոկտորի վկայական: Այս փաստը Ռ. Քոչարյանն ընդունեց իբրեւ գնահատական այն ձեռքբերումների, որ անկախության տարիներին ունեցել է Հայաստանը ժողովրդավարության, մարդու իրավունքների պաշտպանության, խոսքի, խղճի եւ դավանանքի ազատության ոլորտում: «Մեզ համար կարեւոր է, որ կոչումը շնորհվում է մի երկրի համալսարանի կողմից, որտեղ լուրջ նվաճումներ են արձանագրված ժողովրդավարական հաստատությունների ստեղծման, կրոնական հանդուրժողականության», նշեց ՀՀ նախագահը: Նրա գնահատմամբ, Լիբանանում ստեղծված է Միջին Արեւելքում հասարակական ներդաշնակության կատարյալ մոդել: Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքերով, յուրաքանչյուր հայ Լիբանանի նկատմամբ ունի առանձնահատուկ վերաբերմունք: Միջազգային կազմակերպություններում Լիբանանը միշտ զգացել է ՀՀ աջակցությունը ի նպաստ այս երկրի ժողովրդի արդար պայքարի: Հայաստանում մեծ ուշադրությամբ են հետեւում այս տարածաշրջանի վերջին զարգացումներին:

Տես ➧ էջ 2

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Հեյդար Ալիեւ. Փոխզիջումը անխուսափելի է

Հավաստեց Ադրբեջանի նախագահը Քլինթոնի հետ հանդիպելուց հետո

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ կարգավորման, ինչպես նաեւ Բաքու-Ջեյհան նավթատարի շինարարության հարցերն են քննարկել ԱՄՆ-ի

եւ Ադրբեջանի նախագահները Վաշինգտոնում 45 րոպե տեւած զրույցում:

«Ես հավատում եմ, որ այդ քննարկումները նպաստավոր են եղել Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ հակամարտության խաղաղ կարգավորման համար, եւ որ այդ հանդիպումը լրացուցիչ խթան կդառնա խնդրի վերջնական լուծման հասնելու համար», ասել է Հեյդար Ալիեւը հանդիպման վերջում:

Նշելով բանակցային գործընթացում փոխզիջման հասնելու անխուսափելիությունը՝ Ադրբեջանի նախագահը միաժամանակ հրաժարվել է որեւէ բան հաղորդել մանրամասների մասին:

Հեյդար Ալիեւը հաստատել է Բաքու-Ջեյհան նավթատարի շինարարության առնչությամբ ստանձնած պարտավորությունների կատարման իր պատրաստակամությունը:

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Ջորջ Ռոբերտսոնը ժամանեց Մոսկվա

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Ջորջ Ռոբերտսոնը փետրվարի 15-ի երեկոյան աշխատանքային այցով ժամանել է Մոսկվա: Օդանավակայանում նրան դիմավորել է արտգործնախարարի տեղակալ Եվգենի Գուսարովը: Նախատեսվում է, որ հաջորդ օրը ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարին կընդունի ՌԴ ԱԳՆ ղեկավար Իգոր Իվանովը եւ պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւը:

Դա Մոսկվայի եւ Հյուսիսատլանտյան դաշինքի միջեւ հարաբերությունների ճգնաժամից հետո ՆԱՏՕ-ի բարձրաստիճան ներկայացուցչի առաջին այցն է Ռուսաստան: Այս այցին նախորդել է տենդագին դիվանագիտական գործունեությունը: Կողմերը փորձել են համաձայնեցնել համատեղ հայտարարության ձեւակերպումները, որոնք պետք է ընդունվեն Մոսկվայում:

Ջորջ Ռոբերտսոնը պետք է հանդիպի նաեւ նախագահի պաշտոնակատար Վլադիմիր Պուտինի եւ նրա կաբինետի այլ անդամների հետ: Սպասվում է սպառազինությունների տարածման, միջէթնիկական հակամարտությունների եւ Ռուսաստանի նոր ռազմական դոկտրինայի խնդիրների քննարկում:

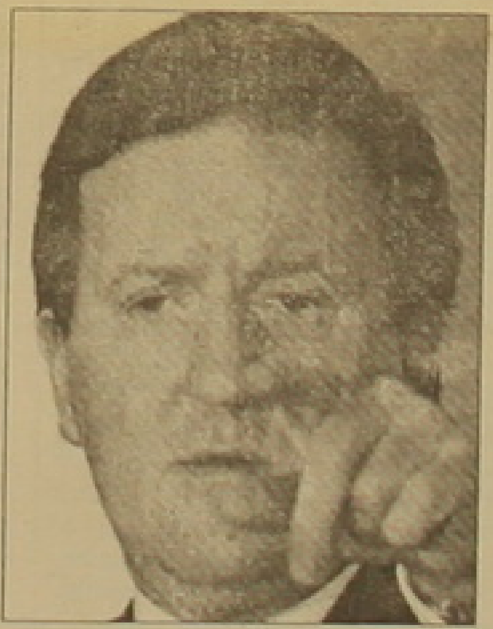

Նավթամուղ. Եռակողմ հանդիպում եւ սակարկումներ Բաքվում

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի Վրաստանի տարածքով տարանցման վարձավճարի քննարկման նպատակով երեքշաբթի Բաքվում սկսվեց թուրք-ադրբեջանա-վրացական հերթական եռակողմ հանդիպումը: Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Թուրքիայի արտգործնախարարության ներկայացուցիչ Միհիպ Բալքանը հայտարարել է, որ Բաքվում լիակատար փոխհամաձայնության հասնելու հավանականությունը մեծ չէ: Քննարկումները շարունակվելու են մինչեւ ընթացիկ շաբաթվա վերջը: Այս մասին հաղորդել է «Թըրքիշ դեյլի նյուզ» օրաթերթը:

Հայաստանի ատոմակայանը կաշխատի մինչեւ 2010 թ.

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանի ատոմային էլեկտրակայանը կաշխատի մինչեւ 2010 թ.: Այդ մասին հանրապետության ընթացիկ տարվա բյուջեի առնչությամբ խորհրդարանական լսումների ժամանակ հաղորդել է ՀՀ էներգետիկայի գծով հանձնաժողովի նախագահ Վարդան Մովսիսյանը:

Եվրամիությունը կայանի անվտանգությունն ուժեղացնելու նպատակով ամենամյա 10 մլն եվրո հատկացնելու փոխարեն Հայաստանից պահանջել էր մինչեւ 2004 թ. փակել ատոմային էլեկտրակայանը: Եվրամիության ներկայացուցիչների հետ ակտիվ բանակցություններից հետո համաձայնագրի տեքստում ուղղումներ են արվել, որի համաձայն կայանի աշխատանքները կարող են ընդհատվել միայն փոխարինող հզորությունների ստեղծման դեպքում: Պետք է ենթադրել, որ Հայաստանի կառավարությունը վերջնականապես կողմնորոշվել է Հայաստանի ԱէԿ-ի հարցում՝ որոշելով շահագործել մինչեւ տեխնիկական պաշարների լրիվ սպառումը, որի ժամկետը լրանում է 2010 թ.:

Ավելի վաղ ՌԴ ատոմային էներգիայի գծով նախարար Եվգենի Ադամովը Երեւանում, լրագրողների հետ ունեցած զրույցում արտահայտվել էր Հայաստանի ԱէԿ-ի երկրորդ էներգաբլոկի մինչեւ 2020 թ. շահագործման եւ առաջին էներգաբլոկի աշխատանքների դադարեցման ժամկետը երկարացնելու օգտին: Այսպիսի հարցադրման հետ համաձայն է նաեւ «Հայաստանի ԱէԿ» ՊՓԲԸ նախագահ Սուրեն Ազատյանը:

Հայաստան-Իրաք դիվանագիտական հարաբերություններ

ԲԱՂԴԱԴ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իրաքը եւ Հայաստանը փետրվարի 15-ին որոշում են ընդունել դեսպանների մակարդակի բարձրացնել երկկողմ հարաբերությունները: Այս մասին հաղորդում է «Ֆրանսպրես» գործակալությունը, վկայակոչելով իրաքյան INA լրատվական գործակալությանը: Տվյալ հաղորդման համաձայն, նման որոշման պատճառը երկու պետությունների ձգտումն է «հարաբերություններ հաստատել համագործակցության բոլոր ոլորտներում եւ ամրապնդել բարեկամության կապերը Իրաքի եւ Հայաստանի ժողովուրդների միջեւ»:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ամեն դեպքում սեփականաշնորհումը ճիշտ է ու ոչ ինֆլանպաստակ

Նախարար Դ. Ղալթախչյանի փաստարկները

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Թերեւս, հաշվի առնելով հասարակության մեջ սեփականաշնորհման նպատակահարմարության կամ աննպատակահարմարության մասին քննարկումներն ու կարծիքները, որոնք նորից շրջանառության մեջ դրվեցին էներգետիկ բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհման վերաբերյալ ԱԺ քննարկումներով, երեկ ՀՀ սեփականաշնորհման նախարարը հերթական անգամ հայտնվել էր քարոզչի դերում: «Նպատակ ունի՞ այս կամ այն կարեւոր ձեռնարկության սեփականաշնորհումը, թե՞ ամբողջը կատարվում է ինֆլանպաստակ» հարցին նախարարը պատասխանեց, որ սեփականաշնորհումը չի կարող ինֆլանպաստակ լինել: Սեփականաշնորհման նպատակներն արդեն պաշտոնապես մի քանի անգամ հայտարարվել են, ամենակարեւորը ներդրումներն են ու աշխատատեղերի ստեղծումը: Ներկայումս կա մոտ 1500 սեփականաշնորհված ձեռնարկություն, փաստացի 1000 եւ մոտավորապես այդքան էլ՝ պետական: Որպեսզի ապացուցի մասնավորի առավելությունը պետականի նկատմամբ, նախարարը բերեց մի պարզ վիճակագրություն. այսօր երկրի ՀՆԱ 75 տոկոսից ավելին տնտեսության մասնավոր հատվածն է ապահովում: Եվ հետո, պրն Ղալթախչյանը առաջարկեց թվարկել պետական մնացած ձեռնարկությունները ու տեսնել, թե դրանց ո՞ր մասն է նորմալ աշխատում: Ամբողջ խնդիրն է «պետական չինովնի՞կն ավելի լավ կկարողանա կառավարել ձեռնարկությունը, թե՞ սեփականատերը»:

Տես ➧ էջ 3

ընթացիկ

ԻՐԱՎԱԿԱՆ

Հատուկ արտոնագիր ունեցող փաստաբանների թիվը կավելանա երեքով

Մինչդեռ մասնագետներն այդ կարգը մեխանիզմ են համարում

Փաստաբանների գործունեության մասին ՀՀ օրենքով, ամեն տարի յուրաքանչյուր փաստաբանական միությունում մեկով պետք է ավելանա հատուկ արտոնագիր ունեցող փաստաբանների թիվը։ Հիշեցնենք, որ միայն հատուկ արտոնագիր ունեցող փաստաբաններին է վերապահված վճռաբեկ դատարան բողոք բերելու իրավունքը, եւ մեր հանրապետությունում նրանք առայժմ երեքն են։ ՀՀ փաստաբանների միությունում հատուկ վկայագիր ունեցողները, ի տարբերություն փաստաբանական մյուս երկու միությունների, մեծ թիվ են կազմում։ Անցյալ տարի բարձրագույն իրավաբանական որակավորող պետական հանձնաժողովի կողմից այս միության 13 փաստաբանի հատուկ վկայագիր է տրվել, որից 7-ը դիմում է ներկայացրել գործելու իրավունք ստանալու համար։ ՀՀ փաստաբանների միության նախագահ Միշա Փիլիպոսյանը հայտնեց, որ առաջիկա մեկ-երկու ամսվա ընթացքում միության անդամներից կազմված հանձնաժողովը քննությամբ կընտրի հատուկ արտոնագիր ունեցող երկրորդ փաստաբանին։

Մեր հաջորդ հարցին՝ արդարացվա՞ծ է հատուկ արտոնագիր ունեցող փաստաբանի գործունեությունը, միության նախագահը պատասխանեց, որ այդ ինստիտուտը սխալ նորամուծություն էր։ Արդարացված չէր թեկուզեւ այն տեսակետից, որ կայացված վճռից չբավարարվելու դեպքում քաղաքացին չի կարողանում հասնել բողոք բերելուն թեկուզ հենց գումար չունենալու պատճառով։ Ծայրամասային շրջանների համար ամենեւին արդարացված չէ այս կարգը, մեկ արտոնագիր ունեցող փաստաբանը չի հասցնում գնալ եւ տեղում ուսումնասիրել բոլոր փաստերը։ Անգամ վերաքննիչ դատարան դիմելը հասանելի չէ նրանց։

Փաստաբանների միջազգային միությունից քննությամբ հատուկ վկայագիր են ստացել 6-ը։ Միության նախագահ Տիգրան Զանոյանը տեղեկացրեց, որ հատուկ արտոնագիր ստանալու համար այս տարի դիմել են նրանցից երկուսը՝ Ռուբեն Ռշտունին եւ Ռոբերտ Պողոսյանը։ Մինչեւ փետրվարի վերջը միության հրավիրած ընդհանուր ժողովը փակ գաղտնի քվեարկությամբ կընտրի նրանցից մեկին։ Պրն Զանոյանը նույնպես հատուկ արտոնագիր ունեցող փաստաբանի ինստիտուտը չգործող, կեղծ մեխանիզմ է համարում։ «Ժողովրդավարության ցուցափեղկը պետք է ստեղծվեր, եւ ստեղծվեց այդ մեխանիզմը», հայտնեց միության նախագահը։ Նրա կարծիքով, արտոնագրված փաստաբանի ինստիտուտն իր մեջ հումանիստական ոչինչ չունի եւ էթիկայի տեսակետից հակասում է փաստաբանի մասին ունեցած պատկերացումներին։ Քանի որ հատուկ արտոնագիր ունեցող փաստաբանի առջեւ օրենքը պայման է դրել՝ երեք անհիմն բողոք բերելու դեպքում կզրկվի արտոնագրից, նա ստիպված է ընտրություն կատարել քաղաքացիների դիմումների մեջ։ Այսինքն փաստաբանի մեջ արդեն դատախազն է խոսում։

Փաստաբանների միջազգային միության նախագահը, որը նաեւ բարձրագույն իրավաբանական որակավորող պետական հանձնաժողովի անդամ երեք փաստաբաններից մեկն է եղել, դրական չի գնահատում հանձնաժողովի գործունեությունը։ Նա հայտնեց, որ հանձնաժողովն ընդամենը կազմակերպում է քննությունը, իսկ արդյունքների ստուգումը վերապահված է վճռաբեկ դատարանի դատավորներին։ Այդ իսկ պատճառով զարմացած չէ, որ իր միության լավագույն մասնագետների կեսը, որոնք հավակնում էին հատուկ վկայագրին, քննություն չբռնեցին։ Պրն Զանոյանը գտնում է, որ արտոնագիր ունեցող փաստաբանի ընտրությունը միությունը պետք է կատարի, այդ դեպքում ընտրությունը սխալ չի կարող լինել, քանի որ նաեւ դրանով է պայմանավորվելու տվյալ միության վարկը։

Հայ փաստաբանների միջազգային միության նախագահ Տիգրան Տեր-Եսայանը մեր հարցմանը պատասխանեց, թե չեն շտապում հաստատել արտոնագիր ունեցող երկրորդ փաստաբանին մինչեւ պետական հանձնաժողովի կողմից կազմակերպվելիք նոր քննությունները։ Չնայած անցյալ տարի միության մասնագետներից 5-ը հատուկ վկայագիր են ստացել, սակայն միության նախագահը չբացառեց, որ ուրիշներն էլ ցանկություն կունենան մասնակցելու քննություններին, որից հետո փակ գաղտնի քվեարկությամբ ընտրություն կկատարեն հավակնորդների միջեւ։ Պրն Տեր-Եսայանը նույնպես պնդում է, որ հատուկ արտոնագիր ունեցող փաստաբանի գործունեությունը կանոնակարգելու հարցում փոփոխությունն անհրաժեշտություն է։ Մասնավորապես, փաստաբանը կաշկանդված է բողոք բերելիս, որովհետեւ միությանը մշտապես սպառնում է արտոնագրից զրկվելը։ Միության նախագահն արդարացի չի համարում այս մոտեցումը, քանի որ կիրառվում է միայն փաստաբանների դեպքում, մինչդեռ դատախազները չեն պատժվում անհիմն բողոք բերելու համար։ Բացի այդ, բողոքը չբավարարելը դեռեւս չի նշանակում անհիմն լինել։

Ներկայիս գործող հատուկ արտոնագիր ունեցող փաստաբաններից առնվազն երկուսը զրույցների ժամանակ բազմիցս դժգոհել են իրենց կարգավիճակից նախ այն պատճառով, որ վճռաբեկ դատարան դիմել ցանկացողների թիվը մեծ է, եւ իրենք ֆիզիկապես չեն հասցնում զբաղվել բոլոր դիմումներով։ Բացի այդ, սուր տարաձայնություններ ու դժգոհություններ են լինում վճարումների հետ կապված, հատկապես երբ բողոքները չեն բավարարվում, եւ դիմողներն անտեսելով փաստաբանի աշխատանքը, պահանջում են վերադարձնել գումարը։ Արտոնագիր ունեցող փաստաբանները դա պայմանավորում են բնակչության ցածր իրավագիտակցությամբ։

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Դատավոր Թովմասյանը ապաքինվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Վանո Սիրադեղյանի եւ մյուսների գործով նախագահող, Երեւանի Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի դատարանի դատավոր Ռազմիկ Թովմասյանն ապաքինվում է, ոչ մի լուրջ բան չկա, եւ նա մոտ օրերս կանցնի աշխատանքի։ Փետրվարի 16-ին հայտնելով այս մասին, հիշյալ դատարանի նախագահ Տիգրան Պետրոսյանը նշեց, որ առայժմ նշանակված չէ Սիրադեղյանի եւ մյուսների գործով դատաքննության հաջորդ նիստը։

Արմեն Տեր-Սահակյանը որեւէ հոգեկան հիվանդությամբ չի տառապում

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Արմեն Տեր-Սահակյանի գործով փետրվարի 16-ի դատական նիստում հրապարակված դատահոգեբուժական փորձաքննության եզրակացության համաձայն, Տեր-Սահակյանը որեւէ հոգեկան հիվանդությամբ չի տառապում, ուստի կարող է մասնակցել դատաքննությանը։ Ըստ փորձագետների, ամբաստանյալի վարքագիծը կրում է ցուցադրական, նպատակադրային բնույթ եւ պաշտպանական նպատակներ է հետապնդում։ Այդ նպատակին էին ծառայում փորձագետների դատարանի դահլիճ մտնելուց ի վեր ամբաստանյալի՝ նրանց հասցեագրված արտահայտությունները. «ՊԱԿ-ի ագենտներ են, մարդակերներ, ֆաշիստներ», ապա ծաղրից կառչելով ծանր հիվանդի տպավորություն ստեղծելու ջանքերը, որոնք, ըստ փորձաքննության, շինծու էին, ցուցադրական եւ նպատակադրային։ Եզրակացության վերաբերյալ թե՛ ամբաստանյալը եւ թե՛ նրա պաշտպան Անժելա Կարապետյանը որեւէ վերաբերմունք ցույց չտվեցին։ Դատարանի դահլիճում լրագրողների հայտնվելուց հետո Տեր-Սահակյանը կրկին սկսեց հանդես գալ կենդանական աշխարհի տարբեր ներկայացուցիչների ձայների նմանակումներով։ Դատարանում սկսվեց 34 հատոր կազմող գործի մյուս գրավոր ապացույցների հետազոտումը, որի ավարտից հետո կսկսվի դատական վիճաբանությունների փուլը։

Ավետիք Մինասյանի կալանքի ժամկետը երկարաձգվեց եւս երկու ամսով

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Երեւանի Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարանը փետրվարի 16-ի դռնփակ նիստում բավարարել է ՀՀ զինդատախազության միջնորդությունը հոկտեմբերի 27-ի գործով մեղադրյալ, ՆԳՆ պետական պահպանության վարչության կարեւորագույն օբյեկտների պահպանման միլիցիայի գնդի ոստիկան Ավետիք Մինասյանին կալանքի տակ պահելու ժամկետը եւս երկու ամսով երկարացնելու մասին։ Այս մասին հայտնեց զինդատախազության քննչական բաժնի պետ, գործով նախաքննությունն իրականացնող քննչական խմբի ղեկավար Արտակ Հարությունյանը։ Հիշեցնենք, որ Ավետիք Մինասյանը մեղադրվում է ծառայական անփութության մեջ։

Աբովյանում ջեռուցվում է երկու թաղամաս

Անցյալ ձմեռների համեմատ այս տարի Աբովյան քաղաքում բնակելիների ջեռուցումը սկսվեց բավականին ուշ՝ դեկտեմբերի 21-ին, երբ ձմռան մեկ ամիսն արդեն անցել էր։ Ուշացման պատճառը, բնականաբար, վարձավճարների չվճարումներն էին այն դեպքում, երբ ջեռուցման համար անհրաժեշտ 3 գործոնների՝ գազի, ջրի եւ էլեկտրաէներգիայի մատակարարները հրաժարվում էին սկսել ջերմամատակարարումը, մինչեւ չստանային 17–18 մլն դրամի կանխավճարը։

«Աբովյանի համայնքային ջերմամատակարարում» ՓԲԸ-ի տնօրեն Սոս Մելիքջանյանի հայտնած տվյալներով, իրենք սպասարկում են քաղաքի 3-րդ եւ 4-րդ միկրոշրջաններում գտնվող 92 ինը հարկանի շենք՝ մոտ 4200 բնակարան։ Մոտավոր հաշվումներով վերոհիշյալ շենքերից շուրջ 1200 ընտանիք բացակայում է հանրապետությունից, հետեւաբար, մնում է հույսը կապել 3000 ընտանիքների վճարումների հետ։

Այժմ Աբովյանում ջեռուցվում է 91 շենք (մեկ շենք ընդհանրապես չի ջեռուցվում վարձերը չմուծելու պատճառով)։ Դրա համար դեկտեմբերի 21-ից մինչեւ օրս արվել է մոտ 86 մլն դրամի ծախս։ Ակնհայտ է, որ ջերմամատակարարումն իրականացնողներն աշխատում են վնասով, որովհետեւ արդեն կանգնել են ջեռուցման հետ սկսվող «համաճարակի»՝ ջրագողության փաստի առջեւ։ Տաք ջուրը կենցաղային կարիքներն ու հիգիենայի հարցերը հոգալու համար օգտագործում են համատարած, գրեթե բոլոր բնակարաններում։

Աբովյանի քաղաքապետի կողմից կազմված հատուկ խումբը մի քանի անգամ ստուգայցեր է կազմակերպել՝ ջրագողությունը կանխելու եւ բնակիչներին հորդորելու՝ հնարավորության սահմաններում մուծել վարձավճարները։ Բանն այն է, որ չվճարումների պատճառով մի քանի օր ընդհատելու դեպքում ջեռուցումն այլեւս տեխնիկապես անհնար կլինի վերսկսել։ Այժմ ջեռուցման հին պարտքերը մոռացության են տրվել մինչեւ ապրիլ, եւ բնակչությունից պահանջվում է միայն ներկա պահի ջերմամատակարարման վարձը։

Ինչ վերաբերում է Աբովյանում այլ թաղամասերի ջեռուցմանը, ապա հետագա ձմեռներին դա անհնար է, որովհետեւ ջեռուցման ընդհանուր համակարգը մաշված է, ներքին ցանցերը՝ փտած, եւ դրանք նորոգելու համար հսկայական գումարներ են անհրաժեշտ։

ԼՈՒՍԻՆԵ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ

Գործնական բանակցություններ Լիբանանում

Սկիզբը էջ 1

ՀՀ-ն, ինքը լինելով բարդ տարածաշրջանում, լավ գիտակցում է բոլոր այն դժվարությունները, որոնք առկա են տեւական հակամարտությունների կարգավորման ճանապարհին։ «Մեր անկեղծ ցանկությունն է տեսնել բարգավաճող Լիբանան խաղաղ ու կայուն տարածաշրջանում», նշեց Ռոբերտ Քոչարյանը։ Ընդգծելով, որ ԼՀ եւ ՀՀ հարաբերությունները հիմնվել են դարավոր փորձություններում ամրացված հիմքերի վրա, ՀՀ նախագահը հպարտություն արտահայտեց, որ ներկա սերնդին է վիճակված այդ հարաբերություններին նոր լիցք եւ իմաստ հաղորդելու պատվավոր դերը։ Այսօր արդեն ստեղծված են քաղաքական երկխոսության կայուն եւ գործնական մեխանիզմներ։ Ռ. Քոչարյանի գնահատմամբ, ներկա այցի ընթացքում կայացած բանակցությունները նոր որակ կհաղորդեն զարգացող այս գործընթացին։ Ըստ նախագահի, երկու երկրների երկխոսությունը Հայաստանի համար հատուկ նշանակություն ունի նաեւ մերձավորարեւելյան տարածաշրջանի հետ հարաբերությունները զարգացնելու առումով։ Նախագահը հատուկ ուշադրության արժանացրեց երկու երկրների տնտեսական հարաբերությունները, նշեց, որ խրախուսելով հայ-լիբանանյան գործարարների կապերը, հնարավոր կլինի առավել արդյունավետ օգտագործել երկու երկրների հարաբերությունների հսկայական ներուժը։ Ռ. Քոչարյանը հույս հայտնեց, որ հայ-լիբանանյան գործարարների աշխույժ շփումները մոտ ապագայում կվերածվեն գործնական քայլերի։

Հայ եւ լիբանանցի գործարարների բանակցությունների արդյունքում փետրվարի 16-ի առավոտյան ստորագրվեց մտադրությունների հուշագիր, որը վավերացրին ՀՀ արդյունաբերողների եւ գործարարների միության, Լիբանանի գործարարների միության եւ լիբանանահայ գործարարների միության նախագահները։ Հուշագրով մասնավորապես նախատեսվում է Հայաստանում համատեղ կազմակերպել օճառի, գյուղատնտեսական ապրանքների, ներկերի, ստվարաթղթե փաթեթավորման, ոսկյա իրերի փաթեթավորման, չժանգոտվող պողպատից եւ ալյումինից պատրաստված խոհանոցային իրերի արտադրություն։ Ինչպես մեզ հետ զրույցի ընթացքում նշեց Լիբանանի գործարարների միության նախագահ Ժակ Սարաֆը, իրենք Հայաստանը դիտում են որպես այն հանգրվանը, որտեղից կկարողանան դուրս գալ հարակից երկրների շուկաներ։ Ըստ լիբանանցի գործարարների, ՀՀ նախագահի ներկա այցը նոր վստահություն է ներշնչում գործնական քայլերի դիմելու համար։

Այցի երկրորդ օրը ՀՀ նախագահն այցելեց Անթիլիաս։ Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Ա կաթողիկոսը նախագահին շնորհեց «Մեծի Տանն Կիլիկիո մեծ խաչի շքանշան»։ Ռ. Քոչարյանը մասնակցեց Հայաստանի պետական պատկերասրահի ցուցահանդեսի բացման արարողությանը։ Նախագահը այցելեց նաեւ Հայ կաթողիկե առաջնորդարան, ուր նրան շնորհվեց «Սբ. Վարդան» շքանշան, Մերձավոր Արեւելքի հայ ավետարանչական եկեղեցիների միություն, ՀՀ դեսպանատանը հանդիպեց Լիբանանի հայկական ավանդական երեք կուսակցությունների եւ ՀԲԸՄ ղեկավարների հետ։

Այցի շրջանակում լիբանանցի իրենց գործընկերների հետ ամենատարբեր հանդիպումներ են ունենում ՀՀ պատվիրակության անդամները։ Մասնավորապես, օրվա երկրորդ կեսին բանակցությունների սեղանի շուրջ նստեցին ՀՀ եւ ԼՀ կենտրոնական բանկերի նախագահներ Տիգրան Սարգսյանն ու Ռիադ Սալամեն։ Աշնանն ակնկալվում է Ռ. Սալամեի, ԼՀ բանկերի միության եւ մի շարք առեւտրային բանկերի նախագահների այցը Հայաստան։ Ծրագրվում է համատեղ կապիտալով բանկային գործունեություն Հայաստանում։

Ուշ երեկոյան UNESCO-ի սրահում տեղի ունեցավ ՀՀ եւ ԼՀ արվեստի վարպետների գալա համերգը։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Թ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Այս հունվարի եւ փետրվարի հարկային մուտքերն անհուսալի են

Քանզի կա մտավախություն, չենք կարող փակել մեր ականջները

2000 թ. հունվար ամսին հավաքվել է 6,9 մլրդ դրամ հարկային եկամուտ, բայց այս 6,9 մլրդ-ը բնավ չի ծախսվել զուտ հունվար ամսվա բյուջետային ծախսերը փակելու, այսինքն հունվարյան աշխատավարձերը, թոշակներն ու նպաստները վճարելու վրա: 6,9 մլրդ-ի բավական էական մասն ուղղվել է 99 թ. նոյեմբեր-դեկտեմբերյան պարտքերի մարմանը: Համեմատության համար փաստենք, որ անցած հունվարին մեր պետությունը հավաքել էր 6,6 մլրդ դրամ. թվում է առաջընթաց կա, բայց 99 թ. 6,6 մլրդ-ի չնչին մասն է նախորդ տարվա պարտքերի փակմանը ծառայել, բացի այդ ընդգծենք, որ 99 թ. բենզինի եւ ծխախոտի հարկման դրույքաչափերը շատ ավելի ցածր էին, քան 2000 թ., ուստի փաստացի այս տարի մենք հավաքել ենք շատ ավելի քիչ, քանի որ նախորդ տարվա համեմատ դրույքաչափերն առավել բարձր են: Սույն իրողությունը երեկ խորհրդարանում անաչառ ներկայացրեց պետական եկամուտների նախարարությունը ի դեմս նախարար Սմբատ Այվազյանի եւ փոխնախարար Արմեն Արզումանյանի: Բնութագրական է, որ բենզինի եւ ծխախոտի ներմուծման ծավալները հարկային դրույքաչափի բարձրացումից հետո նկատելի ընկել են, իսկ այս երկու հարկատեսակները հայաստանյան բյուջեի հիմնասյուներն են: Անցած տարի հունվարին ներմուծվել է 24 հազար տոննա բենզին, այնինչ այս հունվարին 16 հազար տոննա: Անցած հունվարին ներմուծվել է 3000-4000 տուփ սիգարետ, այս տարի եւ ոչ մեկ տուփ: Նման ճշգրիտ վիճակագրության վրա էլ կառուցվեց 2000 թ. բյուջեի իրատեսության բանավեճը խորհրդարանում:

Պետական եկամուտների փոխնախարար Ա. Արզումանյանը հայտնեց իր մտահոգությունները քննարկվող բյուջեի կատարելիության առումով: Եվ քանզի հունվար-փետրվար ամիսների հավաքագրելիության մակարդակը հույսեր չի ներշնչում, փոխնախարարը լուրջ մտահոգված էր դեռեւս չընդունված այս բյուջեի իրատեսականությամբ: Եթե մինչ այս խորհրդարանում արտագաղթի եւ Հայաստանում ժողովրդագրական փոփոխությունների ողբերգական հետեւանքների մասին խոսում էին հիմնականում ընդդիմադիր օրենսդիրները, ապա երեկ արտագաղթի տնտեսական վտանգավորության մասին վկայեց մեր ամենաբարգավաճ նախարարության ղեկավար Սմբատ Այվազյանը, որը մեկ մարզի՝ Լոռու օրինակով ցույց տվեց, թե Լոռու մարզի բնակիչների արտագաղթն ինչ աղետալի ազդեցություն է ունենում տնտեսավարողների գործունեության վրա. չկա մարդ, չկա գնորդ-սպառող, ինչպես նաեւ արտադրող, հետեւաբար ավելորդ է դառնում նաեւ հարկահավաքը: Հայաստանում որքան նվազում է գնողունակությունը եւ ըստ այդմ՝ պահանջարկը, այդքան էլ կրճատվում է տնտեսական գործունեությունը՝ լինի առեւտրային, թե արտադրական ոլորտում: Իսկ պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանը մարգարեաբար անզիջում էր. «Արդեն վերջն է, մարդկային ռեսուրսները նվազում են, տնտեսությունն անկում է ապրում, ի՞նչ սկզբունքային քայլեր պետք է կատարվեն, ի՞նչ հայեցակարգ ունենք»: Այս հարցադրումը հասցեագրվեց փոխնախարար Արմեն Արզումանյանին, որը կառավարության քաղաքական մտքի արտահայտիչն էր կամ ինչպես ձեւակերպեց Խ. Սուքիասյանը՝ Հայաստանի լավագույն մասնագետը եւ պետական եկամուտների նախարարության գլխավոր մեթոդաբանը:

Երբ արդեն վերջն է, մաքսանենգությունը ծաղկում է

2000 թ. Հայաստանի Հանրապետությունը նախատեսում է հավաքել 162,4 մլրդ դրամի հարկային եկամուտ, որը նախորդ տարվանից ավելի է 2,8 տոկոսով: Հարկային եկամուտների այս կառուցվածքում տնտեսության կենսունակության կարեւորագույն ցուցանիշներից մեկը՝ շահութահարկը, կազմում է ընդամենը 10 տոկոս՝ 17 մլրդ դրամ: Հարկային եկամուտների առյուծի բաժինն անուղղակի հարկերն են, ակցիզներն ու ավելացված արժեքի հարկը: Այս տարի հավաքելու ենք 29 մլրդ դրամի ակցիզ՝ 30 տոկոսով ավելի, քան 99-ին, եւ 76,7 մլրդ դրամ ԱԱՀ, որը 9 մլրդ դրամով ավելի է նախորդ տարվա ծրագրային ցուցանիշից: Բյուջետային մուտքերը բազմապատկելու ազնիվ միտումը, սակայն, բախվում է իրականությանը, որը դաժան է. փետրվար ամիսն արդեն կիսվել է, բայց մեր հարկային եւ մաքսային մարմինները չեն կարողանում հավաքել անգամ անցած տարվա նույն ժամանակահատվածին համարժեք գումարներ:

Եկամտահարկի 2000 թ. հարկային մուտքերը փոքր-ինչ նվազել են 99-ի համեմատ՝ կազմելով 11,7 մլրդ դրամ. նվազման պատճառը հասկանալի է. հունվար ամսից եկամտահարկ գանձվում է 28 հազար դրամից ավելի եկամուտից, չհարկվող շեմը բարձրացել է: Նվազել են նաեւ հաստատագրված վճարների մուտքերը՝ 6,9 մլրդ-ի փոխարեն 3,9 մլրդ: Հայաստանն անցել է հաշվիչ դրամարկղային մեքենաների ոլորտի ընդլայնմանը, եւ գնալով ավելի ու ավելի քիչ ոլորտներից են գանձվելու հաստատագրված վճարները: Բավական վիճահարույց նախաձեռնություն, որովհետեւ ինչպես փաստարկեցին պատգամավորները՝ հաշվիչ դրամարկղային մեքենաների ներդրումը դրական արդյունքներ գրեթե չունեցավ, եւ տնտեսության ստվերայնությունը բնավ էլ չկրճատվեց: Հաշվի առնելով մեր քաղաքացիների անտարբերությունը գնումից հետո կտրոն պահանջելու հանդեպ, կարող ենք արձանագրել, որ ՀԴՄ-ների ներդրումն օգտակար է միայն այդ մեքենաները, նրանց թղթային ժապավենները Հայաստան ներմուծած ընկերությունների, ավելի որոշակի՝ անձանց համար: Իսկ կտրոն չտրամադրելու համար առաջին անգամ գանձվող 150 հազար դրամ տուգանքը, որը երկրորդ անգամ կրկնապատկվում է, բավական անգործունակ պատիժ է, ընդսմին՝ սույն տուգանքը գանձվում է ոչ թե ձեռնարկությունից, այլ ՀԴՄ-ով աշխատող վաճառողից՝ անհասկանալի մի տրամաբանությամբ: Պետական եկամուտների փոխնախարարը բոլորին հուսադրեց, որ շուտով այս բացը կուղղվի, եւ տուգանքի կենթարկվի ձեռնարկությունը: Վիճակագրությունը հետեւյալն է. 8000 տնտեսվարող սուբյեկտ Հայաստանում ներդրել է ՀԴՄ, ֆիքսված ապրանքաշրջանառության աճ 8-9 ամսվա ընթացքում, ըստ Ա. Արզումանյանի ոչ շատ համոզիչ պնդման, այնուհանդերձ գրանցվել է:

Հարկային քաղաքականության երեկվա բյուջետային քննարկմանը հնչեց միայն մեկ հուսադրող փաստ՝ 99 թ. կազինոներից գանձվել է 2,5 անգամ ավելի հաստատագրված վճար, քան 98-ին: Բայց հաշվի առնելով հայաստանյան արտագաղթի տեմպերը, համարձակվում ենք եզրակացնել, որ այս տարի անգամ կազինոներից կարող ենք ավելի քիչ վճար հավաքել, որովհետեւ վճարունակ, այսինքն կազինոներ հաճախող խավն էլ է արտագաղթում Հայաստանից՝ արտասահման տանելով իր ազդեցիկ դրամագլուխը, որն ինչպես հայտնի է, ազգություն չի ճանաչում:

Հայաստանում շարունակում է ծաղկել մաքսանենգությունը: Երեկ մաքսանենգության ամենավառ օրինակն արտահայտվեց սիգարետի պարագայով: Պատգամավոր Խ. Սուքիասյանի սեղանին ամերիկյան մի ծխախոտատեսակ էր՝ 1 տուփի գինը 2000 դրամ, որը 100 տոկոսով մաքսանենգ է Հայաստան ներկրվում՝ Stuyvesent: Երբ Սմբատ Այվազյանն արձանագրեց, որ այդ սիգարետը մաքսանենգ է, Խ. Սուքիասյանը պնդեց, որ ինքը միտումնավոր է այդ սիգարետով եկել ԱԺ, որպեսզի ապացուցի, թե 10 տեսակի սիգարետ ընդհանրապես չի գրանցվում եւ մաքսանենգ է ներկրվում Հայաստան, զուգահեռաբար մնացյալ բոլոր սիգարետների դեպքում առկա է 10 եւ ավելի տոկոսի մաքսանենգ ներկրում, դրանից տուժում են օրինապահ ներմուծողները: Նշենք նաեւ, որ կառավարությունը ծխախոտի եւ բենզինի հարկային դրույքաչափը բարձրացնելուց հետո որոշել է ծխախոտի պարագայում անցում կատարել հաստատագրված վճարից դեպի ֆիքսված դրույքաչափ, ինչը կարող է, ըստ որոշ գնահատումների, առավել մեծացնել մաքսանենգության աստիճանը, ինչպես նաեւ մաքսային մարմիններում կոռուպցիան:

Բյուջետային քննարկումներն այս տարի իրոք բավական արդյունավետ են, ողջ հարցն այն է, թե արդյոք անգամ բաց ականջներով ճշմարտությունը լսելուց հետո մեր իշխանավորները կդիմե՞ն արդյունավետ քայլերի, թե՞ կշարունակեն հին ու ծախող ավանդույթները:

ՆԱԻՐԱ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

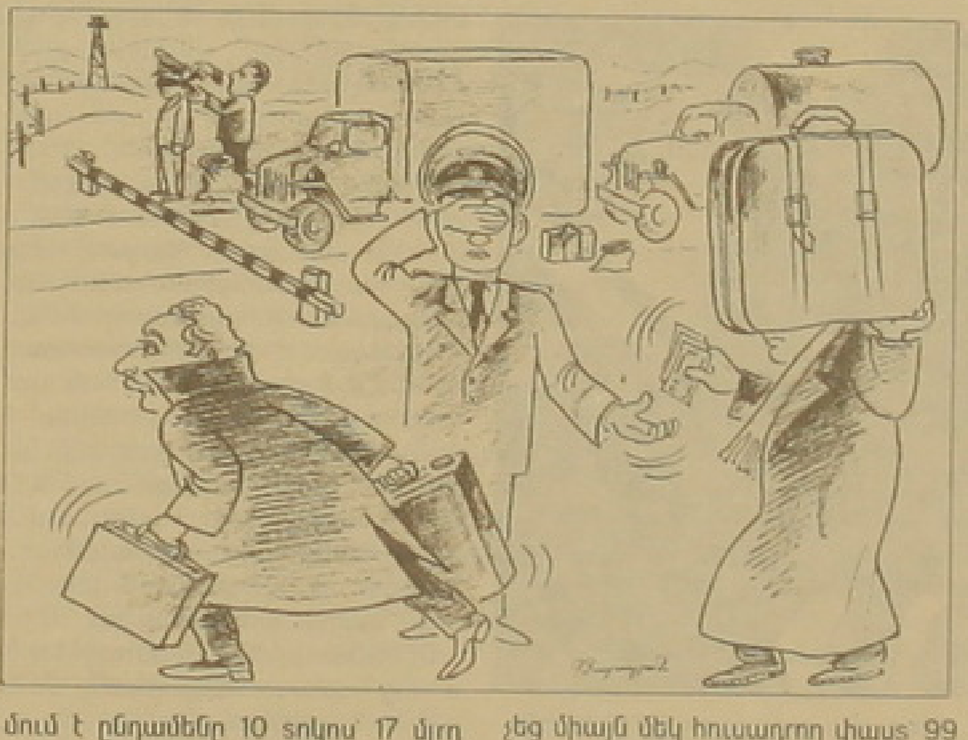

ՍԱՀՄԱՆԱՄԵՐՁ ԱՌԵՒՏՈՒՐ

Հայ-թուրքական հարաբերությունները թերեւս կհաստատվեն, բայց...

Շիրակի մարզային պատվիրակության այցը Կարս, վրաց-թուրքական սահմանագլխին հայ-թուրքական սահմանամերձ առեւտրի կազմակերպման մասին պայմանավորվածությունն այնպիսի իրադարձություններ էին, որոնք չէին կարող անարձագանք մնալ ինչպես երկու երկրների, այնպես էլ տարածաշրջանի այլ պետությունների հասարակական-քաղաքական շրջանակներում: Պատահական չէր, որ դրանք լուրջ դժգոհություններ առաջացրին Ադրբեջանում, եւ պաշտոնական Անկարան ստիպված եղավ վերստին հայտարարել իր դիրքորոշման անփոփոխությունը Հայաստանի հետ Թուրքիայի հարաբերությունների ապագայի առնչությամբ: Այն է՝ այդ հարաբերությունների նորմալացումը հնարավոր է միայն ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման դեպքում: Սակայն առավել հետաքրքրական էին հենց Թուրքիայի եւ Հայաստանի հասարակական կարծիքները հայկական պատվիրակության այցի վերաբերյալ: Դրանք, եթե չասենք դրական, համենայն դեպս, չեզոք էին: Իսկ երկու երկրների տնտեսական հարաբերությունների փոխադարձ օգտակարությունը եւ դրանց կայացմանն ուղղված հայ եւ թուրք գործարարների ջանքերն ու մոտեցումները վաղուց արդեն հայտնի են: Այսինքն՝ կարող ենք արձանագրել. 1) Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների հաստատմանը շարունակում է խոչընդոտել բացառապես Ադրբեջանը (մինչդեռ տարիներ առաջ Թուրքիայի հասարակական կարծիքն էլ դրան խիստ դեմ էր), որին էլ տուրք են տալիս Թուրքիայի պետական եւ քաղաքական շրջանակները, 2) անկախ Ադրբեջանի եւ պաշտոնական Անկարայի դիրքորոշումից, միանշանակ է, որ հայկական պատվիրակության այցը Թուրքիա առաջին լուրջ քայլն էր հայ-թուրքական հարաբերությունների հաստատման ճանապարհին: Ցանկացած պարագայում տնտեսական շահերն, ի վերջո, վերածվում են քաղաքականի, հետեւաբար՝ 3) հայ-թուրքական տնտեսական ու քաղաքական հարաբերությունների հաստատումը սարերի ետեւում չէ եւ միանգամայն հնարավոր է, որ մինչ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորումը թուրքական իշխանությունները կգնան այդ քայլին: Սակայն այս դեպքում, համենայն դեպս, մեզ համար, հարկ է ճշտել երկու առանցքային հարցեր. պատրա՞ստ ենք մենք հաղթահարել Թուրքիայի եւ թուրքերի նկատմամբ ունեցած հոգեբանական պատնեշը եւ արդյոք տնտեսական հարաբերությունների հաստատումը, շահավետությունից բացի, վտանգ չի՞ պարունակում: Կարծում ենք, որ հոգեբանական առումով, այնուամենայնիվ, խիստ դժվար կլինի հաշտվել թուրքական ընկերությունների ներկայացուցիչների կամ այլ քաղաքացիների ներկայությանը Հայաստանում մեզ հետ, մեր կողքին: Հիշեցնենք, թե ինչպիսին էր մեր վերաբերմունքը Իրանի քաղաքացիների նկատմամբ՝ նրանց Հայաստանում հայտնվելու առաջին ամիսներին եւ տարիներին: Եվ դա այն դեպքում, երբ միակ ապահով կապն արտաքին աշխարհի հետ հենց նույն Իրանի միջոցով էր իրականացվում: Իսկ թուրքերի պարագայում, բացի կրոնական տարբերությունից, առկա է այնպիսի լուրջ գործոն, ինչպիսին 1915 թ. Ցեղասպանությունն է: Ինչ մնում է տնտեսական հարաբերություններին, ապա հայտնի է, որ դրանք այժմ միջնորդավորված են եւ կրում են միակողմանի բնույթ՝ Վրաստանի տարածքով թուրքական ապրանքները ներմուծվում են Հայաստան: Եվ չնայած միջնորդավորված լինելուն, թուրքական ապրանքների մանրածախ գինը որակական չափանիշների հաշվին հայկական շուկայում խիստ ցածր է: Թուրքիայից Հայաստան ուղղակի ներմուծելու դեպքում ավելի կիջնի, որը լուրջ վտանգ է համանման ապրանքների արտադրությամբ զբաղվող եւ նոր-նոր ոտքի կանգնող հայկական ընկերությունների համար: Դրանից զերծ մնալու համար անհրաժեշտ կլինի որոշակի մաքսավճարներ սահմանել այդ ապրանքների վրա՝ հայկական ընկերությունների համար հավասար պայմաններ ապահովելու նպատակով: Իսկ դա դժվար թե գոհունակությամբ ընդունի թուրքական կողմը: Մեկ այլ վտանգ են Հայաստանում կոռուպցիայի տարածված լինելը եւ նման միջավայրում անկաշկանդ գործելու թուրքերի բնատուր ունակությունները: Դա թերեւս լուրջ խնդիրներ կառաջացնի ե՛ւ հոգեբանական, ե՛ւ տնտեսական, ե՛ւ քաղաքական առումներով: Հետեւաբար դատելով վերոնշյալից, հարկ է արձանագրել, որ հայ-թուրքական հարաբերությունները հաստատման փուլից հետո կայացման երկար ճանապարհ ունեն անցնելու:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ամեն դեպքում սեփականաշնորհումը ճիշտ է ...

Սկիզբը էջ 1

Հաճախ են հայտարարություններ հնչում, թե ամբողջ արդյունաբերական ձեռնարկությունները սեփականաշնորհվել են ու չեն աշխատում, թալանվել են եւ այլն: Պ. Ղալթախչյանը խորհուրդ տվեց բացել պետական մնացած ձեռնարկությունների ցուցակը եւ պարզել, թե այդ պետական մնացածներն ինչպես են աշխատում: Ձեռնարկությունների մոտ կեսը դեռ պետական է, ընդ որում՝ այնպիսի հսկաներ, ինչպիսիք են «Նաիրիտը», «Մարսը», «Իմպուլսը», «Այաքսը», Պոլիվինիլացետատը, «Տրանզիստորը», լամպերի գործարանը, ռազմարդյունաբերության, լեռնահանքային, մետալուրգիական ձեռնարկությունները: Նույնիսկ տրիկոտաժի ձեռնարկություններից, որոնց մասին կարծիք կա, թե բոլորը սեփականաշնորհված են, մոտ 30 կարեւոր օբյեկտներ դեռ պետական են՝ Արտաշատի, Գյումրիի, Վանաձորի տրիկոտաժի ու տեքստիլ ֆաբրիկաները, Երեւանի «Հայգորգը», «Անուշը», կոշիկի «Մասիս» ֆաբրիկան եւ այլն: Իհարկե, կան նաեւ ռազմավարական նշանակության ձեռնարկություններ, որոնք մասամբ կամ ամբողջությամբ պետք է մնան պետության կառավարման շրջանակներում, սակայն վերոհիշյալ ձեռնարկությունների մեջ կան հեռանկարային, թե արտաքին եւ թե ներքին ներդնողներին հետաքրքրող, շահութաբեր ձեռնարկություններ, պարզապես պետք է գտնել ճիշտ սեփականաշնորհման ձեւը եւ յուրաքանչյուր ձեռնարկության համար մշակել լավագույն տարբերակը:

Քանի որ խոսքը գնաց ռազմավարական ոլորտների մասին, լրագրողներն անդրադարձան նաեւ հրատապ մի հարցի՝ էներգետիկ բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհմանը: Պ. Ղալթախչյանը, կողմ լինելով սեփականաշնորհմանը, դեմ չէ ԱԺ խմբակցություններում նորից քննարկման դնել այդ խնդիրը՝ լավագույն լուծումը գտնելու համար: Թե չէ, ստացվում է որոշումը կայացվում է, սեփականաշնորհման գործընթացը սկսվում, հետո...

Նախարարը իրատես էր, ըստ նրա անցյալ տարվա սեփականաշնորհման մոտ 19,5 մլրդ դրամ մուտքերի համեմատ եթե այս տարի մասնավորեցման արդյունքում ստացվի 14-45 մլրդ, պետք է դրանից էլ գոհ լինել: Սեփականաշնորհման հերթի են կանգնած մոտ 500 ձեռնարկություններ, որոնք մտել են 2000 թվականի ծրագրի մեջ: Դրանցից որո՞նք կսեփականաշնորհվեն, նախարարն առաջարկեց ժամանակից առաջ չանցնել եւ նայել իրականությանը: Սակայն նրա խոսքից հասկանալի դարձավ, որ ադամանդագործության եւ ոսկերչության բնագավառի ձեռնարկություններն առայժմ ունեն իրական հնարավորություններ, մնացած ոլորտներում դեռ մեծ աշխատանք է պետք:

«Ազգի» հարցին, թե ինչո՞ւ Հայաստանում չեն կիրառվում սեփականաշնորհման բորսայական մեխանիզմները, չէ՞ որ աշխարհում ընդունված ամենաքաղաքակիրթ ձեւը դա է, երբ շուկան է որոշում ձեռնարկության իրական գինը, սեփականաշնորհման նախարարը համաձայնելով այդ մեխանիզմների կատարյալ լինելու մեջ, շեշտեց, որ այդ դեպքում բացառվում են ներդրումային պայմանները: Իսկ այդ պայմանները կարեւոր են կառավարության համար, քանի որ դրանք են որոշում սեփականաշնորհված ձեռնարկության հետագա ճակատագիրը: Եվ հետո, նախարարությունը մոտ երկու տասնյակ ձեռնարկություններ ուղարկել է բորսա, եւ ասել, թե Հայաստանում անտեսվում են բորսաները, սխալ է:

ԱԶԳ

քաղաքական

Տարեսկզբին հունվարի 10-ին ՌԴ նախագահի պաշտոնակատար Վլադիմիր Պուտինը հաստատեց երկրի նոր ազգային անվտանգության հայեցակարգը (ԱԱՀ), պաշտոնավարման սկզբից ի վեր նրա ստորագրած երեւի թե ամենանշանակալի պետական փաստաթուղթը: Դրա նախագծային տարբերակների շուրջ բանավեճերն ու քննարկումները, ինչպես նաեւ համեմատությունները 1997-ի վերջին ընդունված ... ՌԴ ազգային անվտանգության ապահովումը:

1. Համաշխարհային արդի զարգացումների շրջանակներում առկա տարաբնույթ կնճիռները փաստաթղթում հիմնականում արժեւորվում են բազմաբեւեռ եւ միաբեւեռ աշխարհակարգային մոդելների շուրջ ընթացող պայքարի տեսանկյունից: Ըստ էության, խորհրդային անցյալի սոցիալ-գաղափարական բեւեռացումը (որում հակադրությունների աշխարհաքաղաքական հենքը քողարկված էր «ֆորմացիոն ծակասով») հայեցակարգում փոխարինելու է եկել վիճահարույց գործընթացների զուտ էկոնոմիկայի ներկայիս վիճակից, որից եւ ըստ էության բխեցվում է «ներքին վտանգների» գրեթե ողջ համակարգը սոցիալականից մինչեւ ազգայնականությունն ու անջատողականությունը («էթնոցենտրիզմ», «էթնոէգոիզմ» հարակից բնորոշումներով), ժողովրդավարության փոշիացումը եւ այլն: Ըստ ԱԱՀ-ի արտաքին հարաբերությունների ոլորտում Ռուսաստանի շահերը վտանգում են «որոշ երկրների եւ միջպետական միավորումների» ջանքերը միտված միջազգային գործընթացներում ՄԱԿ-ի եւ ԵԱՀԿ-ի դերի նսեմացմանը եւ կարեւորը հակազդեցությունը «բազմազային անվտանգության եռաչափավորման միջազգային եւ ռազմական չափումները: Առաջին ասպարեզում «համաշխարհային ֆաղաքական եւ տնտեսական գործընթացների բազմաբեւեռ կառավարման», հավասարապես նաեւ սեփական շահերի պաշտպանության լծակների (միջոցների) դերում Ռուսաստանը տեսնում է ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը, նրա վարկանիշի վերականգնումը, ԱՊՀ բազմաֆունկցիոնալ գործունեության կայացումը: Այլոց թվում նաեւ այս կառույցների միջոցով է ներկայանում «ՌԴ լիիրավ մասնակցությունը գլոբալ եւ տարածաշրջանային համարում:

- Նորույթ են (որպես ներկա փուլի գաղափարական դրույթ) պնդումները, թե փորձեր են արվում Ռուսաստանը մեկուսացնել միջազգային տնտեսական եւ ֆաղաֆական սերտաճման գործընթացից:

- «Արեւմուտքի պառակտողական ֆաղաֆականության» ֆննադատության շրջանակներում նկատելի է ԱՄՆ-ի եւ Եվրոպայի երկրների հակադրության որոշակի միտում:

- Հստակորեն ուրվագծված են Ռուսաստանի ֆաղաֆական եւ տնտեսական շահերի աշխարհագրական շրջանակները: Նկատենք, որ վերջիններս

Ռուսաստանի անվտանգության նոր հայեցակարգի եւ նրա որոշ ձեւակերպումների շուրջ

ված համանման փաստաթղթի հետ, ՌԴ-ում եւ Արեւմուտքում սկիզբ էին առել դեռեւս անցյալ տարվա կեսերից, երբ մամուլ թափանցեցին առաջին տեղեկությունները հայեցակարգի որոշ մանրամասների մասին: Այժմ դրանք շարունակվում են արդեն պաշտոնական դարձած փաստաթղթի հիման վրա: Մասնագիտական առումով ինքնին հետաքրքիր լինելով ՌԴ նոր ԱԱՀ-ը մեզ համար կարեւորվում է նրանով, որ պարունակում է նաեւ Հայաստանին վերաբերող (ուղղակի թե անուղղակի), կամ մեր պետության շահերն այս կամ այն կերպ շոշափող մի շարք դրույթներ եւ արժեւորումներ: Բացի դրանից, պետության անվտանգության համապարփակ ապահովման, վտանգների ու հակաֆայլերի հաշվարկման առումով, հատկապես հիշյալ ոլորտներում մեր «ձեռքբերումների» պարագայում նաեւ ուսանելի է անկախ Հայաստանի համար ֆննարկվող մոդելի կիրառական արժեքից:

Թեեւ «Հայեցակարգ 2000»-ը հասարակությանը ներկայացվում է լոկ որպես «ԱԱՀ 1997»-ի արդիականացված տարբերակ, արդեն առաջին ծանոթությունն ի հայտ է բերում նոր փաստաթղթի զգալի, որոշ դեպքերում որակական վերափոխությունները, թե ձեւի, թե իմաստի առումներով: Պատահական չէ, որ հայեցակարգի նորույթների թվում լրատվամիջոցներն առաջին հերթին մատնանշեցին այն հանգամանքը, որ այնտեղ կարծես մասնակի վերադարձ է կատարվել «հակադրության դարաշրջանի» ոգուն եւ բնորոշ եզրաբանությանը: Որոշ մասնագետներ դա գնահատում են որպես յուրօրինակ «պատասխան» Հարավսլավիայում ՆԱՏՕ-ի գործունեությանը, ինչպես նաեւ Հյուսիսատլանտյան դաշինքի նոր ՌԴ կողմից ծավալապաշտական գնահատվող ռազմավարական հայեցակարգի ընդունմանը: Այս համատեքստում հատկապես շեշտվում է, որ փաստաթղթի վերջնական մշակումն ընթանում էր Հարավսլավիայի դեմ ՆԱՏՕ-ի ծավալած ռազմական գործողությունների շրջանում: Մինչդեռ, յուրահատուկ նորույթների իրական դրդապատճառները թերեւս այդպիսիման պարզունակ չեն եւ արտաքիններից բացի ունեն նաեւ «ծեւաստեղծական» ավելի գործոն ներքին ազդակներ: Վերջիններիս ավելի հանգամանալի դիտարկումն առանձին ֆննության նյութ է: Այստեղ բավարարվենք նշելով, որ հիշյալ «հնաոճ» ձեւակերպումները վերակենդանացվեցին ՌԴ հասարակության որոշ ազդեցիկ շրջաններում դեռեւս 1998-99 թթ-ին, Կոսովոյից ու ՆԱՏՕ-ի 50-ամյակի գագաթաժողովից առաջ եւ որ կարեւոր է այլ համատեքստում:

«ԱԱՀ 2000»-ը կառուցվածքով իր նախորդի նման բաղկացած է հակիրճ նախաբանից եւ չորս բաժիններից, որտեղ ներկայացված են.

- Ռուսաստանը արդի համաշխարհային հանրությունում,
- Ռուսաստանի ազգային շահերը,
- ՌԴ ազգային անվտանգությանն ուղղված սպառնալիքները,

աշխարհաքաղաքական չափումը, որի շրջանակներում վտանգների գնահատումը համահարաբերակցված է երկրի «բեւեռային կարգավիճակի» միջազգային ճանաչմանը: Միեծայի նման ռացիոնալ պարզեցումը զուգորդված է դոտենցիալ եւ առկա սպառնալիքների թվարկմամբ, որոնցից են ԱՄՆ-ՆԱՏՕ-ի ծավալապաշտական գործելակերպն ու ծրագրերը, տարածաշրջանային բախումներն ու միջազգային ահաբեկչությունը, կազմակերպված հանցագործությունը, միջուկային զենքի տարածումը, գլոբալ էկոլոգիական աղետները եւ այլն: Ավելորդ չէ նշել, որ վերոհիշյալ բոլոր զարգացումները ԱԱՀ-ում դիտարկված են մարդկության ապագայում գլոբալիզացիայի անխուսափելիության դիրքերից, ինչը դեռ վերջերս ՌԴ-ում այդչափ միանշանակ չէր ընդունվում:

2. Ռուսաստանի ազգային շահերը փաստաթղթում բնութագրված են որպես տնտեսական, սոցիալական, ներքին ու արտաքին ֆաղաֆական, ռազմական, տեղեկատվական եւ այլ հիմնարար ոլորտներում անձի, հասարակության ու պետության շահերի հանրագումար: Այստեղ հասկանալի է, որ ազգային շահերի ապահովման խնդրում առաջնությունը տրված է տնտեսության կայուն զարգացմանը, իսկ այդ նույն շահերի խաթարման գործոնների թվում կրկին, ինչպես եւ նախորդ բաժնում, հիշատակվում են ֆաղաֆական ու կրոնական ծայրահեղականությունը, ազգային անջատողականությունն ու դրանց հետեւանքները: Արտաքին ֆաղաֆականության ասպարեզում երկրի կենսական հետաքրքրություններին անդրադառնալիս, ԱԱՀ հեղինակները հատուկ ընդգծում են Ռուսաստանի «մեծ տերություն» եւ «բազմաբեւեռ աշխարհի ազդեցիկ կենտրոն» լինելու հանգամանքները, միջազգային հարաբերություններում «երկակի չափանիշների» [illegible]առման նկատմամբ անհանդու[illegible]ժականությունը: Արտաքին կա[illegible] համագործակցության ոլոր[illegible] անվիճելի գերակայություն է [illegible]ած ԱՊՀ երկրների շրջանակը: [illegible] ազգային անվտանգությանն [illegible] սպառնալիքների թվարկու[illegible]այեցակարգում սկսվում է երկրի

բեւեռ աշխարհի ազդեցիկ բեւեռներից մեկի դերում Ռուսաստանի ամրապնդմանը, Եվրոպայում, Մերձավոր Արեւելքում, Անդրկովկասում, Կենտրոնական Ասիայում եւ Ասիա-խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանում նրա ազգային շահերի իրականացմանը»: Հայեցակարգում մատնանշված է նաեւ նման ֆաղաֆական միտումների հիմնական աղբյուրն ու գինանոցը ՆԱՏՕ-ն, նրա ընդլայնումը դեպի Արեւելք, դաշինքի որդեգրած նոր հայեցակարգը եւ սեփական պատասխանատվության շրջանակներից դուրս գործելակերպը: Այս համատեքստում վտանգի կարգավիճակ է ծեռքբերում ՌԴ ռազմական համակարգի, ռազմարդյունաբերության բարեփոխման ծգծգումը:

Այլ վտանգների թվում հիշատակված են նաեւ հարակից որոշ երկրների տնտեսական, ժողովրդագրական, մշակութակրոնական էքսպանսիան ՌԴ տարածք, անդրսահմանային կազմակերպված հանցագործությունը, ահաբեկչությունը եւ այլն:

4. Երկրի ազգային անվտանգության ապահովման գործընթացներն ԱԱՀ-ում ներկայանում են մի շարք փոխկապակցված ծեռնարկումներով, ի թիվս որոնց էկոնոմիկայի վերակառուցումն ու ամրապնդումը, այս ոլորտին առնչվող այլ նախածեռնությունները կրկին գնահատվում են որպես առաջնային ՌԴ տնտեսության բարեկարգման հիմքի վրա են պատկերացվում ռուսական արտադրանքի սպառման շուկայի ընդլայնումը, ԱՊՀ միասնական տնտեսական դաշտի ստեղծումը, Ռուսաստանի սերտաճումը միջազգային տնտեսական կառույցներին եւ այլն: Այս ծրագրերի իրագործման (համապատասխանաբար նաեւ վտանգների չեզոքացման) խնդրում հատուկ տեղ է հատկացվում գիտության համակարգի, գիտական կադրերի, գիտատար արդյունաբերության վերականգնմանը, զարգացմանն ու պաշտպանությանը: Որոշակի տնտեսական համատեքստում են հանդես գալիս նաեւ պետականության, նրա կառույցների, պետության տարածքի, ժողովրդավարության պաշտպանությանն առնչվող խնդիրները:

Միանգամայն ուշագրավ են ազգային տնտեսական ու ֆաղաֆական գործընթացներին»: Անվտանգության ապահովման ռազմական ասպեկտները կողմնորոշված են ցանկացած մասշտաբի սպառնալիքների չեզոքացմանը, ներառյալ միջուկային զենքի կիրառմամբ, ինչպես սեփական տարածքի, այնպես էլ դաշնակիցների պաշտպանության համար: Միջուկային զենքը հայտարարվում է կիրառելի նաեւ սովորական պատերազմում, այլ միջոցների սպառման պարագայում: Նոր ԱԱՀ-ը ընդունում է նաեւ ռազմական ուժի (բանակի) կիրառումը երկրի սահմաններում ՌԴ սահմանադրությանը համապատասխան: Ռազմական նախածեռնությունների շրջանակներում մեծ ուշադրություն է հատկացվում ԱՊՀ անվտանգության կառույցներին, նրանց համագործակցությանը, «աշխարհի ռազմավարական կարեւորության որոշ տարածաշրջաններում Ռուսաստանի ռազմական ներկայության անհրաժեշտությանը»: Ռազմական ոլորտի նախածեռնությունների թվում են հիշատակվում նաեւ երկրի տեղեկատվական ենթակառուցվածքի կատարելագործումն ու պաշտպանությունը:

Հայեցակարգի ծեւավորման ու իրագործման պատասխանատուներն են երկրի նախագահը, Դաշնային ժողովը, ՌԴ կառավարությունը, ՌԴ ԱԽ-ը, դաշնային եւ Դաշնության սուբյեկտների գործադիր իշխանությունների կառույցները:

Ծանոթությունը Ռուսաստանի ազգային անվտանգության նոր համակարգին երկակի տպավորություն է թողնում: Նախեւառաջ, այստեղ նկատելի են մի շարք նշանակալի նորամուծություններ, որոնք միանգամայն համահունչ են ՌԴ-ում եւ նրա շուրջ ընթացող գործընթացներին եւ կարող են գնահատվել որպես համարժեք անդրադարձ ժամանակի իրավիճակի մարտահրավերներին: Սակայն ԱԱՀ-ի որոշ նույնքան կարեւոր մոտեցումների ու ձեւակերպումների առնչությամբ ակամա վերհիշում ես «նորը լավ մոռացված հինն է» ասացվածքը: Չտարանջատելով մեկը մյուսից թվարկենք այդ «նորա-հնամուծություններից» մի քանիսը, որոնք, ի դեպ, հավասարապես կարեւոր են ՌԴ ֆաղաֆական-տնտեսական ուղեծրի պատկերացման, հնարավոր զարգացումների կանխատեսման գործում.

- Հայեցակարգում միջազգային արդի իրավիճակի բնութագրման շրջանակներում, հատուկ մատնանշված է «ռազմական ոլորտում վտանգների մակարդակի եւ ծավալների աճ»-ի հանգամանքը:

- Արեւմուտքի (տեքստում «որոշ երկրների», իմա ԱՄՆ-ՆԱՏՕ) ֆաղաֆականությունը կրկին հստակորեն բնորոշվում է որպես պոտենցիալ վտանգ Ռուսաստանի անվտանգության համար: Հատկանշական է, որ այս վերջին ձեւակերպումը որոշ վերլուծաբաններ գնահատում են (անկեղծության տարբեր աստիճաններով) որպես անսպասելի եւ «ոչ աղեկվատ», քանի որ ըստ նրանց Արեւմուտքը Ռուսաստանին աջակցելու համար հնարավոր հակառակորդ

հաշվի առնելով երկրի կացությունը, թերեւս ներկայացված են հեռանկարային եւ ոչ թե ընթացիկ կտրվածքով:

- Որպես ՌԴ ԱԱՀ-ում ՆԱՏՕ-ի նոր հայեցակարգից փոխառություն կարելի է գնահատել պետության կայունությունը վտանգող գործոնների թվում միջազգային ահաբեկչության, կազմակերպված հանցագործության, թմրամոլության հիշատակությունը, թեեւ այս խնդրում նշանակալի է նաեւ «չեչենական գործոնի» ազդեցությունը:

- Արեւմուտքի հետ հարաբերությունների համատեքստում ԱԱՀ 97-ում հաճախակի հանդիպող «գործակցություն/ընկերակցություն» (партнерство) եզրը հիմնականում փոխարինված է «համագործակցությամբ» (сотрудничество).

Դեռեւս 1999-ին պարզ դարձավ, որ միջուկային զսպման գաղափարը, հավասարապես եւ նրա կիրառման շրջանակների ընդլայնումը, առանցքային տեղ կգտնեն ՌԴ ԱԱՀ-ում, հավանաբար նաեւ հաստատման սպասող ռազմական հայեցակարգում: Ներկայացված փաստաթուղթը հաստատեց այս կանխատեսումները: Ավելին, այստեղ միջուկային զենքի կիրառումն ընդունվում է ոչ միայն միջուկային պատերազմի շրջանակներում, այլեւ սովորական պատերազմում, օգտագործելի սովորական միջոցների սպառման դեպքում: Հատուկ ուշադրության է արժանի այն հանգամանքը, որ միջուկային զենքի կիրառումը հնարավոր է համարվում նաեւ ՌԴ դաշնակիցների պաշտպանության համար: Դաշնակիցները չեն թվարկվում, նման փաստաթղթում դա տեղին չէ: Միաժամանակ, այդ նույն հանգամանքը անորոշ է դարձնում տվյալ պատերազմում զենքի կիրառման աշխարհագրական շրջանակները:

- Փաստաթղթում միջուկային զսպման գաղափարի ծեւակերպումները որոշակիորեն «նորացվել» են «սառը պատերազմի» տարիների յուրահատուկ եզրաբանությամբ, որն անցած տասնամյակում կարծես թե մոռացվել էր:

- ԱԱՀ-ում պաշտոնապես ընդունված է բանակի կիրառումը երկրի ներսում, հանգամանք, որը կատարվելով գործնականում, մինչ այժմ իրավականորեն ամրագրված չէր:

- ԱԱՀ-ի ընդհանուր բնութագրման շրջանակներում հիշատակելի է նաեւ նրա որոշ հատվածների «ռեակտիվ» բնույթը: Այստեղ ակնհայտ է ՆԱՏՕ-ի նոր հայեցակարգի մի շարք դրույթների «հայեցակարգային պատասխանի» ծգտումը:

Ներկայացված հայեցակարգի ընդունումից հետո, մարտի վերջերին սպասվում է ՌԴ նոր ռազմական հայեցակարգի հաստատումը: Այս երկու հիմնարար փաստաթղթերի զուգահեռ խորացված ֆննությունը, հավասարապես նաեւ համադրումը ՆԱՏՕ-ի «նմանակի» հետ խոստանում է ուշագրավ լինել:

[illegible]
[illegible] փորձագետ,
«[illegible]» [illegible] ծրագրի ղեկավար

ԱԶԳ

Միջազգային

Վաղը փետրվարի 18-ին, Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում տեղի կունենան խորհրդարանի (Մեջլիս) հերթական ընտրությունները, որոնք 1979 թ. փետրվարյան հեղափոխությունից հետո վեցերորդն են: Առավոտյան ժամը 8-ին կբացվեն 28 նահանգներում տեղաբաշխված 36 հազար ընտրատեղամասերը, եւ շուրջ 38 մլն 728 հազար ընտրողների քվեարկությամբ կորոշվեն խորհրդարանի 290 պատգամավորները:

Երկրում անց են կացվում զանազան սոցիոլոգիական հարցումներ պարզելու, թե ինչպիսի առավելությամբ բարեփոխիչները, ասել է թե նախագահ Խաթամիի կողմնակիցները հաղթանակ կտանեն: Տեղի խաղաղական գործիչները եւ վերլուծաբանները գտնում են, որ ընտրությունների վերջնական արդյունքները շատ բանով կախված կլինեն նրանից, թե ինչ ակտիվություն կդրսեւորեն երիտասարդները:

Հիշեցնենք 1979 թ. Իսլամական հեղափոխության առաջին շարժ- խորհրդարանն ի զորու կլինի՞ ապահովել երկրի «հիվանդ» տնտեսությունը:

29 տոկոսը կարծում է, որ կյանքն անմիջապես կբարելավվի, կանգ կառնի գործազրկությունը, Իրանում կսկսվեն օտարերկրյա ներդրումները, ազգային դրամի ռիալի արժեզրկում չի լինի: 46 տոկոսը կարծում է, թե առնվազն երկու տարի կպահանջվի տնտեսության առողջացման համար, 16 տոկոսը՝ առնվազն հինգ տարի, 9 տոկոսի կարծիքով՝ անկախ ամեն ինչից, տնտեսական

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վերջ ի վերջո ո՞վ է ղեկավարելու Իրանը

Պահպանողակա՞նները, չափավորակա՞նները, թե՞ բարեփոխիչները

Խորհրդարանի վեցերորդ ընտրությունները Իրանի ներքաղաքական կյանքում համարվում են վճռական, եւ, անշուշտ, ավելի նշմարելի կդարձնեն երկրի արտաքին քաղաքականությունը: Արդյոք նախագահ Խաթամին ի վիճակի կլինի՞ անշեղորեն շարունակել բարեփոխումները, Իրանի «հիվանդ» տնտեսությունը հնարավոր կլինի՞ կարճ ժամանակահատվածում ապաքինել, կանգ կառնի՞ օրեցօր ստվարացող գործազուրկների բանակը, կվերանայվե՞ն Իրան-ԱՄՆ թշնամական հարաբերությունները... Այս եւ բազում այլ հարցերի պատասխանը պարզ կդառնա ընդամենը երկու օրից:

Իրանի խորհրդարանի 290 աթոռների համար պայքարի մեջ են մտել 6.858 պատգամավորական թեկնածուներ, որոնք ներկայացնում են զանազան կուսակցություններ ու խմբավորումներ, որոնք բոլորն էլ ընտրվելու են մեծամասնական ընտրակարգով: Կատաղի պայքար է ծավալվել պահպանողականների եւ բարեփոխիչների միջեւ: Այս օրերին

րում երիտասարդներն էին: 1997 թ. նախագահական ընտրություններում Խաթամիի փայլուն հաղթանակը պահպանողական, խորհրդարանի արդեն նախկին խոսնակ Ալի Աքբար Նաթեղ Նուրիի նկատմամբ ապահովեցին հենց երիտասարդները:

«Iran daily» օրաթերթը հետեւյալ հարցերով դիմել է ընտրողներին.

1. Ընտրությունների արդյունքները վճռորոշ կլինե՞ն երկրի ապագայի համար:

Հարցվածների շուրջ 88 տոկոսը կարծում է՝ այո, 12 տոկոսը՝ ոչ:

2. Ո՞ր թեկնածուի՝ պահպանողականներին, թե բարեփոխիչներին եք ձեր ձայնը տալու:

Հարցվածների 98 տոկոսը քվեարկելու է բարեփոխիչների եւ միայն 2 տոկոսը՝ պահպանողականների օգտին:

3. Ձեր կարծիքով՝ բարեփոխիչներից կազմավորված խորհրդարանն ի զորու կլինի՞ բարելավել կենցաղը, զարգացնել տնտեսությունը:

83 տոկոսը հավատում է բարեփոխիչներին, 17 տոկոսը՝ ոչ:

4. Բարեփոխիչներից կազմված ճգնաժամը կխորանա:

Իրանի խորհրդարանում 5 աթոռ տրվում է երկրի կրոնական (ոչ ազգային) փոքրամասնություններին. երկու հայ, մեկ հրեա, մեկ ասորի եւ մեկ զրադաշտական: Կրոնական փոքրամասնությունը ներկայացնող պատգամավորության թեկնածուների օգտին կքվեարկեն միայն տվյալ համայնքի քվեարկության իրավունք ունեցողները:

Իրանահայերը, ինչպես նշեցի, խորհրդարանում ներկայացվելու են երկու պատգամավորով՝ Թեհրանի եւ հյուսիսային իրանահայություն, Սպահանի եւ հարավային իրանահայություն:

Իրանի խորհրդարանի վեցերորդ ընտրությունների, երկրի ներքաղաքական մթնոլորտի, իրանահայ թեկնածուների մասին առավել հանգամանորեն «Ազգի» վաղվա համարում:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Երկիր» օրաթերթի թղթակից, հատուկ «Ազգի» համար

Թեհրան

Եվրոն չի հետաքրքրում բրիտանացիներին

Դեռ մեկ տարի առաջ եվրոյի գոտու ժամանակից եվրոպական երկրները վստահ էին, թե Մեծ Բրիտանիան կհրաժարվի իր դրամական մեկուսացումից եւ կմիանա միասնական արժույթի գոտուն: Բայց այժմ այդ հեռանկարն ավելի անորոշ է թվում, քան երբեւէ: Այսօր պարզվում է, որ եվրոն գրեթե չի հետաքրքրում անգլիացիներին: Նրանք սիրում են իրենց ֆունտ ստեռլինգը, որը հավանաբար կգոյատեւի այնքան ժամանակ, քանի դեռ գոյություն ունի անգլիական միապետությունը:

Ներկայումս անգլիական մամուլի 80 տոկոսը դեմ է արտահայտվում եվրոյին: Բրիտանացիները դատապարտում են եվրահանձնաժողովի ամեն տեսակ որոշումները: Անգլիացիները հենց սկզբից կասկածամտորեն էին վերաբերվում եվրոյի գոտու գաղափարին: Անցյալ տարի Մեծ Բրիտանիայի գործարար շրջանակներում սկսել էին գերիշխել եվրոպամետ ուժերը: Բայց այժմ կրկին վերականգնվել է նախնական վիճակը:

Իրոք, հանրային կարծիքի հարցումները վկայում են, որ այսօր եվրոյի դեմ են արտահայտվում ոչ միայն ընդհանուր առմամբ բրիտանացիները, այլեւ գործարար եւ ֆինանսական աշխարհի ներկայացուցիչները: Երբ մեկ տարի առաջ միասնական դրամարժույթի դեմ էր արտահայտվել բրիտանացիների 35 տոկոսը, ապա այսօր դեմ է 44 տոկոսը: Անգլիացիների միայն մեկ քառորդն է դրականորեն արտահայտվում եվրոյի առնչությամբ: Ինչպես նշում է «Պուէն» հանդեսը, այս երեւույթի բացատրությունը բավական պարզ է. այն բոլոր աղետները, որոնցով սպառնացել էին բրիտանացիներին, տեղի չեն ունեցել: Այսպես, եվրոյի գոտու կողմնակից եվրոպական երկրները բրիտանացիներին վախեցնում էին նրանով, թե միասնական արժույթի շրջանառության մեջ դրվելը կվատացնի Մեծ Բրիտանիայի տնտեսական վիճակը՝ այդ երկրից վանելով ներդնողներին: Այնինչ կյանքը ցույց է տալիս, որ Մեծ Բրիտանիայի տնտեսական աճը գրեթե չի զիջում եվրոյի գոտու երկրների միջին աճին: Ըստ որում, Բրիտանիայի տնտեսությունը զարգանում է վերընթաց գծով: Բացի դրանից, մայրցամաքային եվրոպայի երկրները սպառնացել էին, թե եվրոյի ներմուծումից հետո բրիտանական ֆունտ ստեռլինգը կարժեզրկվի: Դա նույնպես սխալ դուրս եկավ. բրիտանական ֆունտը մեկ տարում 10 տոկոսով ավելացրել է իր փոխարժեքը եվրոյի նկատմամբ: Նաեւ մռայլ կանխատեսումներ էին արվում, թե Լոնդոնը կորցնելու է համաշխարհային ֆինանսական կենտրոնի իր դերը: Այդ կանխատեսումը եւս չարդարացավ. Լոնդոնի գործարար թաղամասը՝ Սիթին, երբեք այսքան լավ վիճակում չի եղել:

Մինչդեռ եվրամիությունն առաջարկում է հարկային զանձումներ կատարել ֆինանսական բոլոր ներդրումներից, Լոնդոնի ֆինանսական աշխարհը շարունակում է բարգավաճել հենց չհարկվող միջազգային պարտավորությունների շուկայի շնորհիվ: Պատահական չէ, որ եվրամիության նախաձեռնությունները եւ մասնավորապես եվրոյի գոտին այնքան էլ չեն հրապուրում բրիտանացիներին: Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը խոստացել է հանրաքվե անցկացնել եվրոյի առնչությամբ: Բայց հանրաքվեի արդյունքը հազիվ թե դրական լինի: Եվրոն ավելի օգտակար է, օրինակ, ֆրանսիացիների, քան անգլիացիների համար, քանի որ վերջիններս սեփական նախաձեռնությամբ իրականացրել են մակրոտնտեսական բարեփոխումների եւ ձեռնարկությունների խոշորացման այն քայլերի մեծ մասը, որոնք եվրոյի գոտու երկրներում ներկայումս իրականացվում են թելադրանքի պայմաններում: Եվրոյի գոտու պետություններն ըստ երեւույթին մոռացել են, որ բրիտանացիները ծախսակողմյան երբեւէկության ջատագովներ են:

Պ. Ռ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վատիկանը դե յուրե ճանաչեց Պաղեստինի պետականությունը

ՎԱՏԻԿԱՆ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Հռոմի կաթոլիկական եկեղեցու սրբազան աթոռի եւ Պաղեստինի ազգային վարչության միջեւ փոխհարաբերությունների սկզբունքների մասին հռչակագիրը ստորագրվել է փետրվարի 15-ին Վատիկանում: Փաստաթղթի ստորագրման արարողությանը մասնակցել են Պաղեստինի ինքնավարության առաջնորդ Յասեր Արաֆաթը եւ Վատիկանի պետքարտուղար կարդինալ Անջելո Սադանան: Հռչակագրում, որի տեքստը դեռ տարածված չէ Սրբազան աթոռի մամուլի ծառայության կողմից, խոսվում է հարաբերությունները երկու մշակույթների եւ կրոնների փոխհարգանքի սկզբունքով կառուցելու կողմերի մտադրությունների մասին: Խոսքը Պաղեստինի պետականությունը դե յուրե ճանաչելու մասին է: Հռոմի պապի նստավայրում հռչակագիրը համարում են պատմական փաստաթուղթ:

«Թալիբանը» Ռուսաստանի դեմ սրբազան պատերազմի կոչ է արել

ՔԱԲՈՒԼ, 16 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: «Թալիբան» մահմեդական շարժումը, որը հիմա վերահսկում է Աֆղանստանի տարածքի մեծ մասը, իր «Շարիաթ» պաշտոնական տրագիր մարմնի միջոցով կոչ է արել մահմեդական աշխարհին սրբազան պատերազմ հայտարարել Ռուսաստանի դեմ: Մահմեդական երկրները պետք է թույլ տան ուղղափառներին մասնակցել Չեչնիայի ջիհադին, ասված է հայտարարության մեջ: Միաժամանակ «Թալիբանը» կոչ է անում բոլոր մահմեդական երկրներին խզել դիվանագիտական հարաբերությունները Մոսկվայի հետ: Մոսկվայում Աֆղանստանի պաշտոնական ներկայացուցիչ Գուլեմ Սահի Գայրաթը ենթադրում է, որ Ռուսաստանին դազավաթ հայտարարելու թալիբների կոչն արձագանք չի գտնի: Նա հիշեցրել է, որ հիմնական մահմեդական աշխարհը սահմանազատվել է ահաբեկչությունից:

Լեհաստանում «վհուկների որս» է սկսվել

Լեհաստանի, այսպես կոչված, «ստուգիչ» դատարանի որոշմամբ, վերջին երկու տասնամյակներում հանրությանը հայտնի «Համերաշխություն» արհմիության նախկին լիդեր Մարիան Յուրչիկը երբեմնի կոմունիստական գաղտնի ոստիկանության գործակալ է եղել: Դատավճիռը երկրի քաղաքական շրջանակներում պայթող ռումբի ազդեցություն է թողել:

Հողագործի ընտանիքում ծնված Մարիամ Յուրչիկը, որն անցյալում լեհգերմանական սահմանից ոչ հեռու գտնվող Շչեցին նավահանգստում հասարակ պահեստապետ էր եղել, 1980 թ. օգոստոսին սկսեց գլխավորել Լեհաստանի գործադուլային շարժումը եւ Լեխ Վալենսայի հետ մրցակցության մեջ մտավ «Համերաշխություն» արհմիությունում առաջատար դառնալու համար: 1981 թ. նա 3,5 տարվա բանտարկության դատապարտվեց եւ ազատ արձակվեց միայն առեղծվածային հանգամանքներում մահացած որդու թաղմանը մասնակցելու համար: Հանրության մեջ տարածված կարծիքի համաձայն, դա քաղաքական սպանություն էր: Այդ պահից Յուրչիկը նահատակի համբավ ձեռք բերեց եւ մինչեւ վերջերս էլ առասպելական անձնավորություն էր համարվում:

Մարիան Յուրչիկը՝ 64-ամյա թիկնեղ այդ մարդը, որը վերջին տարիներին Շչեցինի քաղաքապետն է եղել, հայտնի է իր հակահրեական եւ հակագերմանական հայտարարություններով: 1997 թ. նա սենատոր ընտրվեց՝ ստանալով նախկին կոմունիստների անվանափոխված կուսակցության քվեները: Մի խոսքով, Յուրչիկը բավական հակասական անձնավորություն է: Այդուհանդերձ, նրա վաստակաշատ թշնամիներն անգամ չեն կասկածում «Համերաշխություն» արհմիության հանդեպ նրա օրինապահությանը: Ուստի ոմանք արդեն խստիվ դատապարտել են լեհական դատարանի վճիռը: Ինչպես նշում է «Պուէն» հանդեսը, երբ դատավճիռը կատարողական ուժ ստանա, ապա Յուրչիկը տասը տարով կզրկվի պետական ծառայության իրավունքից:

Դրա համար հիմք է ծառայում 1998 թ. հոկտեմբերի 22-ին ընդունված ստուգիչ օրենքը, ըստ որի պետական պաշտոններից պետք է հեռացվեն կոմունիստական նախկին գաղտնի ծառայությունների գործակալները: Ճակատագրի հեգնանքով, դրա առաջին զոհերը դառնում են հակակոմունիստական աջ ուժերը: Բանն այն է, որ տվյալ օրենքի հիման վրա ընդունվող դատավճիռները վկայում են ժամանակին հենց քաղաքական ոստիկանության գործակալների կազմած փաստաթղթերը: Մինչդեռ լավ հայտնի է, որ գործակալներից ոմանք կեղծիքների են դիմել ընդդիմադիրներին վարկաբեկելու նպատակով:

Այսպիսով, խեղաթյուրված կիրառման պատճառով հիշյալ օրենքը քաղաքական զենք է դարձել Լեհաստանի ներկայիս ղեկավարության ձեռքին: Դրա հետեւանքով արդեն իսկ հրաժարական են տվել փոխվարչապետ Յանուշ Տոմաշեւսկին եւ «Համերաշխության» երեք փոխնախարարներ: Հիրավի, Լեհաստանում «վհուկների որս» է սկսվել:

Պ. Ռ.

ՇԱՐԺԿՎԱԾ

Երրորդ հազարամյակի անցանկալի հայտնությունը

Միտքը, որ եկող տարի արդեն երրորդ հազարամյակի հյուրերն ենք, հաճելի սպասումների, շատերին նաեւ հաջողակ գործարքների հույս է տալիս: Այդ «հաջողակ» մարաթոնը սկսվել էր դեռ 1999 թ. վերջին ամիսներին, երբ գործարարներն իրենց գործարքն ավելի եկամտաբեր դարձնելու համար գովազդում էին, ի հաշիվ 2000 թ.-ի «շփոթումով» շահարկելով երրորդ հազարամյակի գայթակղիչ ուժը:

Այնինչ, ինչպես գրում է «Նյուզուիք» հանդեսը, «որոշ գիտնականների համոզմամբ, մի քանի տարի է մենք երրորդ հազարամյակի բնակիչներ ենք»:

Տարեգրության եւ ընդհանրապես ժամանակի մասին պատկերացում մենք կազմում ենք օրացույցից, որն էլ գիտնականները կազմել են սկիզբ համարելով Հիսուս Քրիստոսի ծնունդը: Սակայն այլ գիտնականներ պնդում են, որ Հիսուս Քրիստոսը ծնվել է ավելի վաղ, քան մեր թվարկության մեկ թիվը:

Պարզվում է, որ սխալը գալիս է Դիոնիսոս Կրտսերից: Մեր թվարկության 525 թ. Հովհաննես I-ին պապը պատվիրել է Դիոնիսոսին կազմել եկեղեցական օրացույց, որով էլ պետք է առաջնորդվեին հետագա սերունդները: Օրացույցը կազմելիս Դիոնիսոսը որոշել է հիմք ընդունել Հիսուս Քրիստոսի ծնունդը, սակայն սխալվել է տարեթվերի մեջ:

«Պատմաբանները երբեք չեն կարողանա ճշտել Քրիստոսի իրական տարեթիվը: Սխալն ի սկզբանե է: Անգամ մ. թ. 1 թիվը մոտավոր հաշվարկներով է նշված», գրում է «Նյուզուիքը»:

Գիտնականների համոզմամբ՝ եկեղեցին զուր չէ ընտրել հենց դեկտեմբերի 25-ը՝ քրիստոնեական տոնը պետք է համընկներ ընդհանուր ազգերի ազգային տոնի եւ տարեմուտի հետ՝ համատեղելով դրանք:

Հետեւելով աստվածաբանությանը՝ վերը նշված գիտնականները գտնում են, որ Հիսուս Քրիստոսը ծնվել է մ. թ. ա. երկու թվականին:

ՔՐԻՍՏԻՆԵ ԻՐԻՑՅԱՆ

ԱԶԳ

Սփյուռք

Վերջին տասնամյակում քանի՞ հայ է հեռացել Հայաստանից: Ամենատարբեր թվեր են ասվում, ամենատարբեր եզրակացություններ արվում: Սակայն որքան էլ սարսափելի են այս հեռացումները, այնուամենայնիվ թեկուզ քիչ, բայց կան նաեւ մարդիկ, ովքեր մշտական բնակության են գալիս Հայաստան: Իմ բարեկամ Տիգրան Դավթյանը մեծ ոգեւորությամբ ծանոթացրեց այն մարդկանց հետ, ովքեր եկել են: Ճիշտ է, քիչ է այդպիսի հայերի թիվը, անչափ քիչ թողածների համեմատ, սակայն կան այդպիսի մարդիկ: Երկրորդը եկածները ոչ թե աղքատ մարդիկ են, այլ հմուտ մասնագետներ, արվեստի,

«Ինչո՞ւ եկաք Հայաստան»

Ոչ միայն գնում են Հայաստանից, այլեւ՝ գալիս են

մշակույթի մարդիկ, նրանք, ովքեր հեշտ ու հանգիստ կյանք չեն որոնում: Եկել են ոչ միայն նյութական, այլեւ հոգեւոր ներդրումներ անելու:

Ու, ահա, վերջերս հյուրընկալվեցինք ճարտարապետ Սերգեյ Սուքիասյանի տանը: Այստեղ հիմնականում հավաքվել էին այն հայերը, ովքեր Հայաստան են եկել Իրանից: Երեք ընտանիքի ներկայացուցիչներ էին նստած, երեք ամուսնացած, ընտանիքի տեր մարդիկ, որոնցից ամեն մեկը չորս զավակ ունի: Ինչո՞ւ հատկապես չորս: Սերգեյ Սուքիասյանը դրա պարզ պատճառաբանությունն ունի. «Էլ ի՞նչ հայ ընտանիք, որ գոնե չորս երեխա չունենա»: «Իսկ տնտեսական դժվարությունները, երեխաներին պահելու-մեծացնելու խնդիրնե՞րը», հարցնում եմ ու պատասխանում մեկը նրանցից, ովքեր ահաբեկված են դժվարություններից: «Ի՞նչ դժվարություն, եղբա՛յր իմ, ի՞նչ խնդիր», շարունակում է մեր խոսակցությունը մասնագիտությամբ տնտեսագետ, այժմ գործարար Էդվարդ Երիցյանը: (Ասեմ, որ նա ժամանակին 1980-83 թթ. խմբագրել է Իրանում լույս տեսած «Ալիք» հայկական թերթը եւ լրագրողական նրբությունները հասկանում է:)

- Ես ու երկու երեխաներս, որոնք պետք է ուսանեին, 1998-ի հոկտեմբերին եկանք Հայաստան: Երեխաներս սկսեցին սովորել նախապատրաստական կուրսերում: 1999-ի հոկտեմբերին ես գնացի, որ կնոջս ու մյուս երկու երեխաներիս բերեմ: Մինչ մենք տեղ հասանք, մեկ-երկու օր էր մնացել 2000 թ. առաջին օրվան: Ստացվում է այնպես, որ Հայաստան ներգաղթողներից վերջիններից մեկը մենք ենք:

- Մինչ այդ եղե՞լ էիք Հայաստանում, գիտեի՞ք, որ այստեղ՝ մեզ մոտ դժվարությունները շատ են, թե՞ այնպիսի մի իրավիճակ էր ստեղծվել, որ այլեւս դժվար էր այնտեղ ապրելը:

- Ոչ, ոչ մի այդպիսի բան չկար: Ես ուզում էի գալ հայրենիք, գալ այն երկիրը, որն այսօր ազատ է, անկախ: Չգիտեմ, բարձր խոսքեր չեմ ուզում ասել (մեծախոսություն չեմ սիրում), բայց անպայման կուզեի գալ Հայաստան, որ զավակներս հայ մնան ամեն ինչով, որ ես Հայաստան չգամ միայն այն ժամանակ, երբ կարիք լինի գերեզմանատանը տեղ փնտրել: Երիտասարդ մարդ եմ, կարող եմ աշխատել, կարող եմ իմ ընտանիքը, իմ երկիրը պահել, հպարտ լինել որպես հայ, որպես հայ հպարտ ապրել: Այս խոսքերը ձեզ համար գուցե անհավանական հնչեն, անհասկանալի լինեն, բայց օտար երկրում ապրող հայը ինձ լավ կհասկանա, նույնիսկ մեծ կարողություն ունեցող, տնտեսական ոչ մի դժվարություն չունեցող հայը:

1996-ի կեսերից Հայաստան եկավ ճարտարապետ Սերգեյ Սուքիասյանը: Գալու նպատակը հստակ էր. գալ Հայաստան, հող գնել, տուն կառուցել: Իր այս նպատակների մասին Սերգեյը խոսում էր Թեհրանում, պատմում ընկերներին, բարեկամներին: Ու այս նպատակով վարակվեցին 10-15 հայ ընտանիք: Գիտեին, որ Հայաստանում պետական շինարարություն դժվար է իրականացվում, սեփական միջոցներ պետք է ներդնել: Ու, ահա, 12 հայ ընտանիք Երեւանում փոքրիկ մի հողատարածք գնեց, Սերգեյ Սուքիասյանի նախագծով եւ նրա ղեկավարությամբ գեղեցիկ մի շենք կառուցեց Կոնդի ստորոտում: Այսօր այդ գեղեցիկ շենքում երեկվա իրանահայերը, այսօրվա երեւանաբնակ հայերն են ապրում: Ու սա իրենց տունն է, իրենց քաղաքը, իրենց երկիրը: Այստեղ հավաքվում են հաճախ: Ու խոսակցության թեմաները շատ ավելի վեհ են, ավելի լուսավոր: Այստեղ, այս տանը ոչ միայն իրանահայեր են հավաքվում: Մեր այցելության օրը Սուքիասյանների մոտ հյուրընկալվում էր նաեւ սիդնեյաբնակ մի հայ երիտասարդ՝ Սիեր Գրիգորյանը, 22-ամյա համալսարանական, որն արդեն զբաղվում է այնպիսի բարդ հարցի ուսումնասիրությամբ, ինչպիսին հայոց ցեղասպանությունն է՝ Մեծ եղեռնը: «Ավստրալիայի համալսարանում կան ոչ հայ դասախոսներ, ովքեր հայոց պատմություն են դասավանդում, ասում է Սիերը: Գուցե գիտականորեն ճիշտ են նրանց բացատրությունները, սակայն հայեցի ոգին չկա, հայի ցավ չկա»: Ու, ահա, Սիերը որոշել է լրջորեն զբաղվել այս հարցով: Անշուշտ, վաղ է երիտասարդ այս տղային համարել մեր մեծ պատմաբաններ Վահագն Տատրյանի կամ Ռիչարդ Հովհաննիսյանի գործի շարունակողը, սակայն, փառք Աստծո, հայն ու հայեցին են մնում, հայն ու հայոց ոգին է ապրում...

... Սերգեյի բնակարանում, ասացինք, մարդաշատ էր: Ու ջերմություն էին սփռում նաեւ Սերգեյի կինը՝ տիկին Սեդան, աղջիկները՝ Անին, Շաղիկը, Լալան, Լուսինեն: Լալան հորն անընդհատ խնդրում էր պատմել հեռուստատեսային ինչ-որ հարցազրույցի մասին: Ի վերջո տեղի տալով, Սերգեյը պատմեց, որ հեռուստատեսային ինչ-որ մեկնաբան արտասահմանցից «ինչո՞ւ էր եկել Հայաստան»: Պարզ մի հայ պարզ մի պատասխան էր տալիս. «Իմ հայրենիքն է, իմ երկիրն է՝ եկել եմ»: Մեկնաբանը չէր հավատում այս մարդուն: Ու կրկին ուրիշ ձեւով էր հարցը տալիս:

- Բաբամ, ասաց Սերգեյը, մի՞թե հայրենիքը սիրելը քիչ է հայրենիքում ապրելու համար...

Ճարտարապետ Սերգեյ Սուքիասյանի տանը տեղի ունեցած այս հավաքույթն ինձ հիշեցրեց իմ եւս մի քանի հանդիպումներ:

Ատամնաբույժ Արմեն Հովնանյանը 1992 թ. Հայաստան եկավ բժշկական ուսումնառության համար: Մեկ տարի հետո հանդիպեց բեյրութահայ Փյունիկ անունով մի աղջկա: Ավարտեցին ուսումը, օրդինատուրայում սովորեց Արմենը: Ու, ահա, նրանք որոշեցին մշտական բնակություն հաստատել Երեւանում: Մի քանի օրից կծնվի նրանց անդրանիկ զավակը: Եվ կլինի ոչ թե թեհրանահայ, բեյրութահայ կամ լոս-անջելեսահայ, այլ հենց երեւանցի: Աստված այս մի նոր հային էլ բախտավորություն թող տա:

Երեւանում արտադրություն է կազմակերպել Վանիկ Պետրոյանը: Լվացող միջոցներ է արտադրում: Չի ներմուծում, չի վաճառում: Բերել է մեքենաներ, սարքավորումներ ու իր ծախսերով օգտակար եւ որակյալ արտադրանք է տալիս: Տնային տնտեսուհիներն անչափ գոհ են «Շող» լվացքի միջոցից: Երկար տարիներ այնտեղ Իրանում ոչ միայն արտադրությամբ է զբաղվել, այլեւ ազգային-հասարակական գործունեությամբ: «Արարատ» հայկական մշակութային ընկերության ղեկավարը տարիներ շարունակ մշակութային գործիչների հետ է շփվել, կազմակերպել հայ գրողների, երգիչների, երաժիշտների հանդիպումներ, նկարչական ցուցահանդեսների է օժանդակել: Ու մինչ այսօր շատ լավ է հիշում իր հանդիպումները Վահագն Դավթյանի, Ռազմիկ Դավոյանի, ուրիշ գրողների, երաժիշտների հետ: «Հայաստանի քաղաքացի եմ ես», հպարտությամբ ասում է Վանիկ Պետրոյանը: Ու ես հասկանում եմ նաեւ այս հայի հպարտությունը, ինչպես հասկանում եմ Արթուր Չոլաքյանին, որը նույնպես մշտական բնակության է եկել Հայաստան, իր կնոջ, երեխաների, աներոջ եւ զոքանչի հետ...

... Մի շարք հանդիպումներ եղան Հայաստան մշտական բնակության եկած արդեն նախկին իրանահայերի հետ: Ու գոնե ինձ համար պատասխան ստացավ «Ինչո՞ւ եկաք Հայաստան» հարցը, իրական, ճշմարիտ, ոչ խորամանկ պատասխան: Իմ զրուցակիցները արվեստին, մշակույթին ծառայող ու ծառայած մարդիկ էին: Փառք Աստծո, որ այսպիսի հայերով է նաեւ Հայաստանի Հանրապետությունը զորանում:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼԱՅԱՆ

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

Սամվել Դիլանյանի գիրքը լույս է տեսնում

2000 թ. ատրիլին լույս կտեսնի իրավաբանական գիտությունների թեկնածու Սամվել Դիլանյանի հեղինակած «Աստվածաշնչյան Արարատ, Հայաստան» գիրքը, որը պատմական համառոտ ակնարկ է՝ նվիրված քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակին:

Գրքում հակիրճ ներկայացվում է հայոց պատմությունն իր պատմական առանցքային, էական իրադարձություններով՝ քրիստոնեությունը Հայաստանում որպես պետական կրոն ընդունելը, եկեղեցաշինությունը, հայոց գրերի գյուտը, Հայոց ցեղասպանությունն ու 1918 թ.-ին Հայաստանի պետականության վերականգնումը, Լեռնային Ղարաբաղի ազատագրական պայքարը, Հայաստանում երրորդ հանրապետության հռչակումը եւ այլն: Գրքում տեղ են գտել նաեւ նյութերին առնչվող մեծ թվով գունավոր նկարներ եւ քարտեզներ:

Ըստ հեղինակի, գիրքն ընթերցողին հնարավորություն կտա հակիրճ, բայց ընդգրկուն պատկերացում կազմելու հայ ժողովրդի, տարբեր բնագավառներում նրա ձեռքբերումների, ինչպես նաեւ համաշխարհային քաղաքակրթության զարգացման գործում նրա ներդրումների մասին:

«Աստվածաշնչյան Արարատ, Հայաստան» գիրքը լույս է տեսնելու հայերեն, ֆրանսերեն, անգլերեն, գերմաներեն եւ ռուսերեն լեզուներով՝ Գերմանիայի Մայնի Ֆրանկֆուրտ քաղաքում, հեղինակի մտերիմներից մեկի՝ գերմանացի Լեո Շրանքենխուլցերի հովանավորությամբ, 10 հազար ընդհանուր տպաքանակով: Նախատեսվում է գրքի օրինակներն ուղարկել տարբեր երկրների հայկական համայնքներին:

Գրքի ստեղծման նպատակը, Սամվել Դիլանյանի խոսքերով, արտագաղթած հայերի մոտ հայրենասիրական, կրոնասիրական գաղափարներ արթնացնելն է, նրանց իրենց ակունքները, հեռու եւ մոտ անցյալը հիշեցնելը:

Գոհար Հարությունյան. «Կուզենայի Հայաստանում նորաձեւության տուն բացել»

Հունվարի 28-31-ը Փարիզում ֆրանսահայ անվանի մոդելյարար Դիդիե Փարաքյանի հագուստի հերթական հավաքածուի ցուցադրությանը մասնակցում էր Հայաստանի 1998 թ. եւ ԱՄՆ 1999 թ գեղեցկուհի Գոհար Հարությունյանը: «Ազգի» թղթակցին տված հարցազրույցում նա պատմեց իր ծրագրերի մասին:

- Գոհար, գեղեցկության մրցույթներում նվաճած մի քանի հաղթանակներից հետո այժմ ուզում ես մանեկենուհու կարիերա սկսել: Փարիզում Դիդիե Փարաքյանի նոր հավաքածուի ցուցադրությանը քո մասնակցությունը առաջին փորձությունն էր այդ ասպարեզում: Ինչպիսի՞ զգացումներ ունես:

- Այս մասնակցությունը չեմ համարել մասնագիտական փորձություն, քանզի իմ ներկայությունն ավելի շուտ խորհրդանշական էր: Շատ ուրախ էի, որ մասնակցում եմ ֆրանսահայ տաղանդավոր մոդելյարար Դիդիե Փարաքյանի հավաքածուի ցուցադրությանը: Կարծում եմ, որ նա նույնպես ցանկացել էր ազգային երանգ տալ իր հավաքածուի ցուցադրությանը՝ ինձ մասնակից դարձնելով դրան: Մենք երկուսս էլ դրանից հպարտության զգացում ենք ապրել:

- Որպես նկարչուհի, ի՞նչ կարծիքի ես Փարաքյանի ոճի մասին:

- Ինձ հիացրեց մասնավորապես հակադիր գույների համարձակ միավորումը: Որոշ նկարիչներ վարանում են նման խառնուրդներ իրականացնելիս: Այդ գույներն ինձ հիշեցրին Մարտիրոս Սարյանի եւ Մինաս Ավետիսյանի գույները: Այլ կերպ ասած, մասնավորապես գույների այս ներդաշնակությունն է, որ լավագույնս արտահայտում է նրա ակունքները:

- Վերջերս Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ կատարած այցելությանդ ժամանակ քեզ հավաքագրեց միջազգային մեծ համբավի տեր «Նեքստ» մանեկենային գործակալությունը: Որո՞նք են քո առաջիկա ծրագրերը:

- Մեկ ամսից մեկնում եմ Միլան, որտեղ ինձ կհյուրընկալի «Նեքստ» գործակալության մասնաճյուղը: Այնտեղ վեց շաբաթ կկատարելագործվեմ մանեկենուհու մասնագիտության մեջ: Այսուհետեւ իմ բոլոր պայմանագրերն ստորագրվելու են «Նեքստի» միջոցով, ներառյալ գովազդի նպատակով լուսանկարների օգտագործումը: Դա ընդունված կարգ է այդ մակարդակի բոլոր գործակալությունների համար:

- Մտածո՞ւմ ես արդյոք ֆոտոմոդելի կամ դերասանուհու կարիերայի մասին:

- Կուզենայի նման զբաղմունք ունենալ, քանի որ դա ավելի լավ է վարձատրվում: Ինչ վերաբերում է կինոյին, կնախընտրեի պատմական ֆիլմերը, քանի որ կատակերգությունն այնքան էլ չի համապատասխանում իմ բնույթին:

- Քեզ հայտնի է, որ մանեկենուհու կարիերան ամենակարճատեւներից մեկն է: Ի՞նչ ես մտադիր անել հետագայում:

- Եթե կարիերաս համապատասխան ֆինանսական միջոցներ ընձեռի, կուզենայի Հայաստանում բացել նորաձեւության տուն եւ մանեկենային գործակալություն: Իրոք, նոր սերնդի մեջ կան բազմաթիվ սքանչելի ոճաբաններ եւ հրաշագեղ աղջիկներ: Այդպիսով երիտասարդ, տաղանդավոր հայերը հնարավորություն կունենան ճանաչում ստանալ իրենց երկրի սահմաններից դուրս եւ ստիպված չեն լինի լքել հայրենիքը:

- Դու առաջին անգամ ես Փարիզում, քաղաք, որի մասին երազում են օտարերկրացիները: Ի՞նչ կասեիր քաղաքի մասին:

- Զբաղված լինելով ցուցադրություններում, քիչ ժամանակ եմ ունեցել այս գեղեցիկ քաղաքը դիտելու: Ինձ վրա մեծ տպավորություն գործեց էյֆելի աշտարակը՝ այդ առասպելական գլուխգործոցը, որի առջեւ դիտողական անսահման բերկրանք ես զգում: Ուզում եմ անձամբ շնորհակալություն հայտնել Հայաստանի դեսպանությանը, որն ինձ հիանալի ընդունելություն ցույց տվեց, օգնեց շրջել Փարիզում, չնայած իմ այցի մասնավոր բնույթին:

ԱՐՄԻՆԵ ԱԶԻԶՅԱՆ

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Փետրվարի 17

- 440 թ. մահացել է հայ մեծ գիտնական, լուսավորիչ, հայոց գրերի գյուտի հեղինակ Մեսրոպ Մաշտոցը:
- 1600 թ. մահացել է իտալացի փիլիսոփա եւ բանաստեղծ Ջորդանո Բրունոն:
- 1856 թ. մահացել է գերմանացի բանաստեղծ Հայնրիխ Հայնեն:
- Դ օր առաջավորաց պահքի

ՆԱԻՐԱ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Շիրակը» կձգտի պահպանել դիրքերը

Գյումրիի «Շիրակի» ֆուտբոլիստների համար անցած մրցաշրջանը բավական հաջողված էր: Թիմը համառ ու անզիջում մրցապայքարում, այն էլ առաջնության վերջին տուրում կարողացավ նվաճել հանրապետության չեմպիոնի կոչումը, միաժամանակ դառնալով նաեւ սուպերգավաթակիր վճռական խաղում առավելության հասնելով ՀՀ գավաթակիր «Ցեմենտի» նկատմամբ: Իրոք որ մրցաշրջանը հոգնատանջ էր շիրակցիների համար, սակայն նրանք երկար հանգստանալու հնարավորություն չունեին: Հունվարի վերջին «Շիրակը» Մոսկվայում պետք է մասնակցեր ԱՊՀ երկրների ֆուտբոլի չեմպիոնների գավաթի մրցաշարին, ուստի անհրաժեշտ էր վաղ սկսել նոր մրցաշրջանի նախապատրաստությունը: «Շիրակը» մարզումները սկսեց հունվարի 3-ից ամենօրյա պարապմունքներ անցկացնելով Գյումրիում: Չնայած եղանակային անբարենպաստ պայմաններին, շիրակցիները մեծ ծանրաբեռնվածությամբ են նախապատրաստվում նոր մրցաշրջանին, որտեղ նրանց հարկ կլինի պայքարել չեմպիոնի տիտղոսը պահպանելու համար: Իսկ դա անելն այնքան էլ հեշտ չէ, քանի որ ըստ գլխավոր մարզիչ Անդրանիկ Ադամյանի, այս տարի առաջնության պարգեւների համար ավելի թեժ մրցակցություն է սպասվում, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ թիմերից շատերն ամրապնդել են իրենց կազմերն ի հաշիվ վերջերս լուծարված «Երեւանի» եւ «Էրեբունու» ֆուտբոլիստների: Իսկ ահա «Շիրակն» ավանդույթի համաձայն հենվում է բացառապես տեղի կադրերի վրա: «Շիրակը» լիովին պահպանել է իր չեմպիոնական կազմը: Թիմին հրաժեշտ է տվել միայն 35-ամյա վետերան Սամվել Նիկոլյանը, որն այս մրցաշրջանում իր ուժերը կփորձի Աշտարակի «Միկայում»: «Շիրակի» ղեկավարությունը դեմ չեղավ Նիկոլյանի տեղափոխությանը:

Ընդհանրապես, «Շիրակի» կազմը տարիների ընթացքում շատ չնչին փոփոխության է ենթարկվում: Եվ հենց կազմի այս կայունությունն էլ թիմի հաջողությունների հիմնական գրավականն է: Բացառություն չի կազմում նաեւ այս մրցաշրջանը: Թիմը համալրել են «Գյումրիի» երիտասարդ ֆուտբոլիստներ Երվանդ Հակոբյանը, Տիգրան Դավթյանը, Էդիկ Վարդանյանը, այս ակումբից հարազատ կոլեկտիվ վերադարձած Արման Տոնոյանը, Տիգրան Հովհաննիսյանը, Արտակ Գրիգորյանը: Թիմի ավագ պաշտպան Ֆելիքս Խոջոյանը ներկայումս փորձաշրջան է անցնում Շվեյցարիայում: Ի դեպ, փորձաշրջան անցնող ֆուտբոլիստների թիվը կարող էր ավելի մեծ լինել, եթե «Շիրակը» հաջող հանդես գար ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունում: Սակայն, ցավոք, «Շիրակը» չարդարացրեց սպասելիքները, ֆուտբոլիստներն իրենց լավագույն կողմերով չդրսեւորեցին: Անդրանիկ Ադամյանի կարծիքով, մոսկովյան անհաջող ելույթների գլխավոր պատճառներից մեկը ֆուտբոլիստների հոգնածությունն էր: Կարճատեւ հանգիստը բավարար չէր ֆուտբոլիստների ուժերի վերականգնման համար: Դա էր պատճառը, որ «Շիրակը» Մոսկվայում լրիվ ուժերով միայն մեկ խաղակես էր խաղում. ընդմիջումից հետո հոգնածությունն իրեն զգացնել էր տալիս: «Շիրակը» չկարողացավ ինչպես հարկն է նախապատրաստվել մրցաշարին:

Մինչ առաջնության մեկնարկը, «Շիրակը» մարզումները կշարունակի Գյումրիում անցկացնելով նաեւ ընկերական հանդիպումներ: Ճիշտ է, բացառված չէ, որ ուսումնամարզական հավաք կազմակերպվի արտասահմանյան որեւէ երկրում: Իսկ նախապատրաստության վերջին փուլը կլինի մասնակցությունը Ռուդոլֆ Միրիմանյանի հուշամրցաշարին, որը մեկնարկելու է մարտի 1-ին: «Շիրակի» մարզիչները հուսով են, որ հուշամրցաշարի խաղերը հնարավորություն կընձեռեն որոշելու թիմի ճշգրիտ կազմը, ֆուտբոլիստներն անհրաժեշտ խաղային պրակտիկա ձեռք կբերեն եւ լավ մարզավիճակում կդիմավորեն նոր մրցաշրջանը: «Շիրակի» առջեւ միշտ էլ խնդիր է դրվել պայքարելու ամենաբարձր տեղերի համար, եւ այս անգամ էլ առաջադրանքը մնում է անփոփոխ:

ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

ՍՈՒՍԵՐԱՄԱՐՏ

Վերադարձան հարուստ ավարով

Իրանի Իսլամական հեղափոխության տարեդարձին նվիրված «Արեւածագի 10 օրը» անվանումով միջոցառումների ծրագրով անցկացված սուսերամարտի մրցումներում շատ հաջող հանդես եկան Հայաստանի ներկայացուցիչները:

Յազդ քաղաքում ընթացած մրցումներում մեր հանրապետությունից հանդես եկան տարբեր զենքատեսակների 14 տղամարդ եւ 6 կին սուսերամարտիկներ: Ի դեպ, «Արեւածագի 10 օրը» մրցումների ծրագրում կանանց սուսերամարտն առաջին անգամ էր տեղ գտել (տղամարդիկ մրցեցին արդեն 8-րդ անգամ):

Առավել հաջող էին մեր պատանիների (մինչեւ 17 տարեկաններ) ելույթները խոցասուսեր մրցաձեւում: Վարդան Ռուբինյանը, Արսեն Խաչատրյանը եւ Համլետ Առաքելյանը զբաղեցրին բոլոր մրցանակային տեղերը: Իհարկե, թիմային հաշվարկում էլ նրանք առաջինն էին: Թիմային հաղթանակ նվաճեցին նաեւ մեր ճկասուսերակրուհիները: Անհատական մրցապայքարի եզրափակիչում առաջին եւ երկրորդ տեղերը վիճարկեցին Աննա Ստեփանյանը եւ Վարսենիկ Հայրապետյանը: Հաղթեց Ստեփանյանը: Կանանց խոցասուսեր զենքատեսակում Օլգա Ջանփոլադյանը եւ Լուսինե Խաչատրյանը բաժանեցին երրորդ-չորրորդ տեղերը, իսկ թիմային հաշվարկում նրանք երկրորդն էին: Երիտասարդների մրցումներում Հայաստանի երեք ներկայացուցիչները երրորդ տեղը գրավեցին իրենց մրցաձեւերում: Մրցանակակիրներ դարձան Արթուր Թորիկյանը (թրասուսեր), Արամ Վարդանյանը (խոցասուսեր), Գեղամ Հովսեփյանը (ճկասուսեր):

ՄՕԿ

Խուան Անտոնիո Սամարանչ՝ Մոսկվա, Սիդնեյ...

Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչը հերթական շրջագայությունն է կատարում: Ծերունազարդ մարկիզը ասես բոլորովին չի հոգնում: Օրեր առաջ նա Մոսկվայում էր (գիտակները հաշվել են՝ 22-րդ անգամ): Այստեղ նա ներկա գտնվեց Ռուսաստանի օլիմպիականների ավանդական պարահանդեսին: Երեկոյի սկզբում հանդիսավոր կերպով հուշագավաթներ հանձնվեցին լեգենդար մարզիկներին, որոնց թվում էին բիաթլոնիստ Ալեքսանդր Տիխոնովը, չմշկավազորդուհի Լիդիա Սկոբլիկովան, ծանրորդ Վասիլի Ալեքսեեւը, բասկետբոլի մարզիչ Ալեքսանդր Գոմելսկին, մարզական վիրաբույժ Զոյա Միրոնովան...

Մոսկվայում Սամարանչը մեկ անգամ եւս հավաստեց, որ Ռուսաստանի մայրաքաղաքում 2001 թ. ամռանը կայանալիք ՄՕԿ-ի նստաշրջանում հրաժեշտ կտա իր բարձր պաշտոնին: Հիշեցնենք, որ հենց 1980 թ. մոսկովյան օլիմպիադայի ժամանակ էր նա ՄՕԿ-ի նախագահ ընտրվել: Ի դեպ, եկող տարվա պատմական նստաշրջանում ոչ միայն միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նոր նախագահ է ընտրվելու, այլեւ՝ որոշվելու է 2008 թ. ամառային օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաքը: Նշենք, որ այդ պատվին արժանանալու համար 10 քաղաքներ են պայքարում:

Մոսկվայից Խուան Անտոնիո Սամարանչը մեկնեց Ավստրալիա, որտեղ ծանոթացավ սիդնեյյան օլիմպիադայի նախապատրաստությանը: ՄՕԿ-ի նախագահը շատ գոհ էր տեսածից: Նա նշեց, որ մարզադաշտերն ու մարզապալատները տարվա կարեւորագույն մրցումների մեկնարկից դեռեւս յոթ ամիս առաջ արդեն հիանալի վիճակում են: Սամարանչին հատկապես դուր եկավ օլիմպիական ավանը, որտեղ պետք է բնակվեն խաղերի մասնակիցները: Գովելի համարեց, որ կազմակերպիչները ավանը բավականին մոտ են կառուցել մրցապարեզներին:

ԼՈՒՐԵՐ

Բուբկան միայն չորրորդն էր

Աշխարհի վեցակի չեմպիոն, Սեուլի 1988 թ. օլիմպիական չեմպիոն Սերգեյ Բուբկան համառ ջանքեր է գործադրում ձողացատկի մրցահատվածներում իր գերիշխանությունը վերահաստատելու համար: 36-ամյա ուկրաինացի մարզիկը վնասվածքի պատճառով համարյա մեկուկես տարի հանդես չէր գալիս մրցումներում, եւ ահա նա տեւական ընդմիջումից հետո երկրորդ անգամ ասպարեզ մտավ: Ֆրանսիայի Լիեւեն քաղաքում անցկացված Մեծ մրցանակ շարքի հերթական փուլում Բուբկան գրավեց միայն չորրորդ տեղը, նրա արդյունքն է 5 մ 50 սմ: Մրցումների հաղթող դարձավ Բարսելոնի 1992 թ. օլիմպիական չեմպիոն եւ աշխարհի անցյալ տարվա առաջնության հաղթող Մաքսիմ Տարասովը (Ռուսաստան): Նա ցույց տվեց մրցաշրջանի լավագույն արդյունքը՝ 5 մ 80 սմ: Հաղթողից 10 սմ պակաս բարձրություն հաղթահարեցին նրա թիմակից Ռոդիոն Գատաուլինը եւ հարավաֆրիկացի Օքերտ Բրիտսը:

Խամիդուլինը էժան պրծավ

Նորվեգիայի հարավում գտնվող Վիկերսունդ փոքրիկ քաղաքում անցկացվեց դահուկացատկերի աշխարհի առաջնությունը: Երեք ցատկերի ընդհանուր արդյունքով առաջին տեղը գրավեց եւ չեմպիոնի կոչմանն արժանացավ Սվեն Հաննավալդը (Գերմանիա): Վերջին փորձի ժամանակ նա ամենահեռու ցատկը կատարեց՝ վայրէջք գործելով 196,5 մ սահմանագծին: Արծաթե մեդալակիր դարձավ Անդրեաս Վիդհոլցլը (Ավստրիա), բրոնզե մեդալակիր՝ Յաննե Ախոնենը (Ֆինլանդիա): Մասնագետները նշում են, որ առաջնության գլխավոր անհաջողակն աշխարհի գավաթի խաղարկության առաջատար, գերմանացի Մարտին Շմիդտն էր, որը միայն 6-րդ տեղը գրավեց: Քիչ մնաց առաջնությունը ողբերգությամբ ավարտվեր: Մրցումների երկրորդ օրը ժամանակ առ ժամանակ անձրեւ էր տեղում, կողից փչող քամին եւս խիստ դժվարացնում էր ցատկորդների գործը: Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Արթուր Խամիդուլինը փորձերից մեկի ժամանակ կորցրեց հավասարակշռությունը ու ընկավ: Նա կորցրեց գիտակցությունը եւ բոլորին թվաց, թե... Բայց 18-ամյա ուֆացի ցատկորդը էժան պրծավ: Նա միայն թեթեւ վնասվածքներ ստացավ եւ, պետք է կարծել, կշարունակի իր մարզական կարիերան:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ԽԱՉԲԱՌ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Դալիլա: 2. Միմոս: 3. Պլանկ: 4. Լավրով: 6. Գալանտ: 11. Սիմենոն: 12. Նայրոբի: 13. Հայերեն: 14. «Լավանդա»: 15. Մանեկ: 16. Ռուսոս: 20. Լսարան: 22. Արգինա: 24. Դանգաս: 25. Վեղար: 26. Իբսեն:

Հորիզոնական

5. «Բալենի»: 7. Լալվար: 8. «Մելանիա»: 9. Սուսանակ: 10. Բասեն: 13. Հալվա: 15. Մատուռ: 17. Թեհրան: 18. Սքեղան: 19. Կալաս: 21. Նանսի: 23. Նեւադա: 25. Վիվալդի: 27. Ղազարոս: 28. Անանիա: 29. Երիկամ:

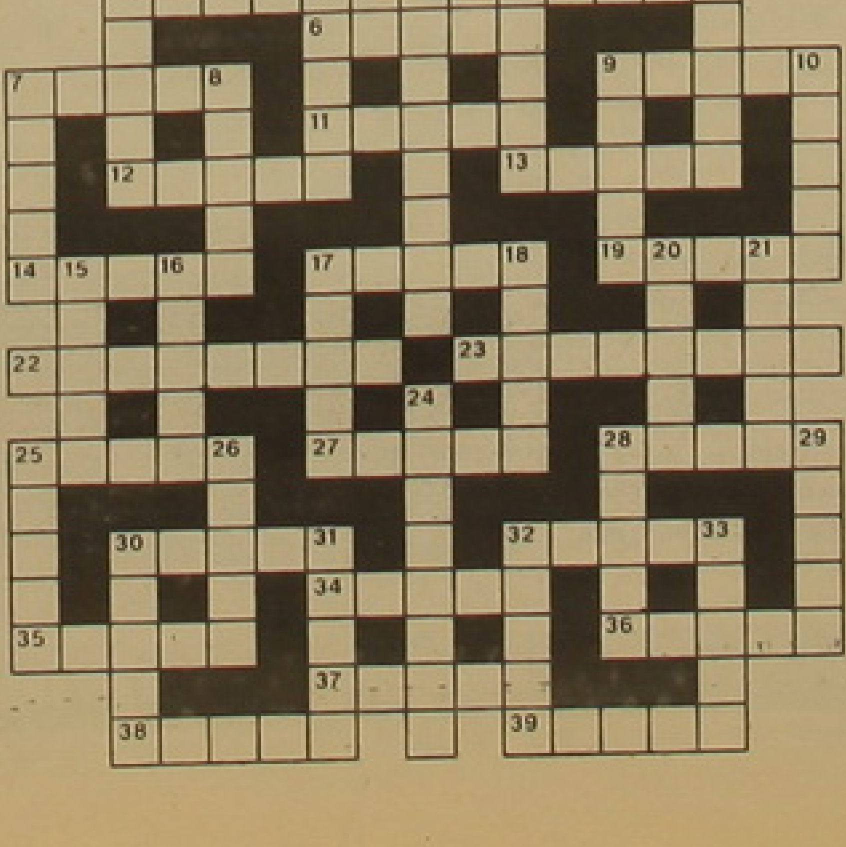

Ուղղահայաց

1. Դանուբի ձախ վտակը: 2. Դոնի, Դնեպրի ավազաններում XV դ. 2-րդ կեսում հաստատված ազատ ժողովուրդ: 3. Խավարման ժամանակ Արեւի շուրջը երեւացող լուսավոր պսակ: 4. Այթմատովի «Բարդի իմ, կարմիր գլխաշորով» պատմվածքի հերոսներից: 5. Վաղ առավոտյան, առավոտ շուտ (արեւմտահայերեն): 7. Ուղտի մեջքին եղած նստատեղի անունը: 8. Բուդդայականության մեջ կանոն: 9. Մինասի հայտնի կտավը: 10. Երկնոլորտի զենիթին հակադիր կետը: 15. Ճարտարապետության մեջ գեղարվեստական ոճ: 16. Լարային երաժշտական հին գործիք: 17. Դրամական միավոր: 18. Թռչուն: 20. Հրեա գրող: 21. Թախանձագին աղաչանք: 24. Օդաչու, որն առաջինն է փորձարկել խորհրդային կործանիչ ինքնաթիռը: 25. Ավստրիացի հոգեբույժ, հոգեբան: 26. Համաստեղություն երկնքի հարավային կիսագնդում: 28. Հայ իշխան, զորավար, քաղաքական գործիչ: 29. Թաղամաս Երեւանում՝ Ավան-...: 30. Գետ Յակուտիայում: 31. Ճանարգիզազգիների ընտանիքի բազմամյա բույս: 32. Քարտեզների ժողովածու: 33. Գյուղ Հայաստանում, Թալինից հյուսիս-արեւելք:

Հորիզոնական

1. Սեւծովյան մանկական առողջավայր: 4. Մաքուր, ... (արեւմտահայերեն): 6. Անսանուն: 7. Կաթնաշոռ պատրաստելուց հետո մնացած հեղուկը: 9. Հայ ռեժիսոր, դերասան: 11. Առողջարան Սեւ ծովի ափին: 12. Հանքափորվածք: 13. Աղխտած ուտելիք: 14. Անտառային զոնա: 17. Ուրախ, ...: 19. Ռադիոտեղակայանք: 22. «Վիրտուոզներ» նվագախմբի ղեկավարը: 23. «Մեր հոգսերի ձմեռը» վեպի հեղինակը: 25. Դրամական միավոր: 27. Լատինական այբուբենի տառ: 28. Կանացի անուն: 30. Վայրի սալորի տեսակ: 32. Հայազգի թենիսիստ: 34. Նկարչության մեջ նախաներկ: 35. Լեզվակավոր փողային նվագարան: 36. Խայթող, ծակող բույս: 37. Միջին դարերում օգտագործված աղեղնավոր երաժշտական գործիքների ընդհանուր անվանումը: 38. Քաղաք Էստոնիայում: 39. Բարձրագույն հոգեւոր անձանց ժողով ուղղափառ եւ բողոքական մի շարք եկեղեցիներում:

Կազմեց Ս. ՀԱԿՈԲՅԱՆԸ

ANNOUNCEMENT OF FULBRIGHT AMERICAN STUDIES SUMMER INSTITUTE PROGRAMS 2000

The Bureau of Educational and Cultural Exchanges of the U.S. Department of State together with The United States Embassy in Armenia are pleased to announce the Fulbright American Studies Summer Institute Program 2000. The Fulbright American Studies Institutes are designed as rigorous six-week academic seminars whose immediate purpose is to enhance teaching about the United States in school, college and university classrooms abroad. This year nine summer institute programs are offered:

1. THE FOUNDATION OF U.S. FOREIGN POLICY
2. U.S. POLITICAL SYSTEM: ORIGIN, STRUCTURE AND CONTEMPORARY ISSUES
3. THE U.S. CONSTITUTION
4. REFORM IN AMERICAN HISTORY AND LAW
5. CULTURAL GEOGRAPHY OF THE U.S.: AMERICAN REGIONS
6. THE UNITED STATES THROUGH LITERATURE: CONTENT AND METHOD IN AMERICAN STUDIES
7. ROLLING ON THE RIVER: WATERWAYS TO DIVERSITY IN AMERICA
8. CONTEMPORARY AMERICAN LITERATURE
9. SECONDARY SCHOOL EDUCATORS

Eligibility: Applicants should be university faculty including teachers, trainers, department chairs, curriculum developers, textbook writers and scholars.

DEADLINE FOR SUBMISSION OF RESUMES IS FEBRUARY 29, 2000
(Please, indicate the program you are applying for on your resume.)

A short description of the programs is posted on the Embassy notice board. For detailed information about the programs, please contact Ms. Hasmik Mikayelyan at the U.S. Embassy in Armenia, ph. 52-16-11, 52-46-61, 52-98-25 ext.4491
E-mail: hbmyere@exchange.usia.gov
Address: Baghramian Street 18, Yerevan

USAID · AED
Academy for Educational Development

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID) եւ Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED) տեղեկացնում են

տնտեսական թեմաներով գրող լրագրողներին, որ «Անցման շրջանի տնտեսությունների հիմնախնդիրները» զեկուցումների շարքի հերթական հանդիպումը կկայանա 2000 թ., փետրվարի 18-ին, ժամը 11:30-ին, Թեքեյան կենտրոնում (Խանջյան 50):

Հանդիպմանը կմասնակցեն
ՀՀ ֆինանսների նախարարի տեղակալ
Գագիկ Արզումանյանը,
ՀՀ պետական եկամուտների նախարարի տեղակալ
Արմեն Ալավերդյանը
եւ Barents Group հարկային բարեփոխումների ծրագրի ղեկավար
Բիլ Գարդները

Թեման «Հարկային եւ մաքսային քաղաքականությունը եւ դրա զարգացման հեռանկարները Հայաստանում»:

Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի հայկական մասնաճյուղը

հայտարարում է ծրագրերի մրցույթ մտավոր շեղումներ ունեցողների հետ աշխատանք կատարելու նպատակով: Մրցույթին կարող են մասնակցել հասարակական եւ մարդասիրական կազմակերպությունները եւ պետական հիմնարկները, որոնք այդ ասպարեզում ունեն առնվազն մեկ տարվա համապատասխան աշխատանքային փորձ: Մրցույթը կանցկացվի երկու փուլով: Առաջին փուլում մասնակցելու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել ա) հակիրճ նախաառաջարկ (4 էջից ոչ ավել), նշելով

- կազմակերպության անունը, հասցեն, հեռախոսի եւ ֆաքսի համարները,
- վերջին տարիներին իրականացված ծրագրերի նկարագրությունը,
- ընթացիկ գործունեությունը եւ հետագա 2 տարիների ծրագրերը,
- այլ կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը վերը նշված ոլորտում,
- առաջարկվող ծրագրի անվանումը,
- առաջարկվող ծրագրի խնդիրներն ու նպատակները,
- ծրագրի իրականացման մեթոդները,
- ԲՀԻՕՀՀ-ից ակնկալվող աջակցությունը,

բ) ծրագրի ղեկավարի ինքնակենսագրությունը:
Դիմումները պետք է ներկայացվեն եւ գրանցվեն ԲՀԻՕՀՀ-ի գրասենյակում մինչեւ ս. թ. փետրվարի 24-ը, ժամը 16:30 անգլերեն լեզվով եւ 5 օրինակով: Մասնակցությունը երկրորդ փուլին կորոշվի առաջինի արդյունքներից:
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ԲՀԻՕՀՀ հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Պուշկինի 1, բն. 2, հեռ/ֆաքս 542119, 541719, 543901, anaida@osi.am

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԲՀԻՕՀՀՄ-ը հայտնում է
Ս. թ. փետրվարի 14-ից կազմակերպությունը շարունակելու է գործել հետեւյալ հասցեում՝ Երեւան 375010, Պուշկինի 1, բն. 2,
Հեռ/ֆաքս՝ 542119, 541719, 543901
E-mail: office@osi.am

Институт открытого общества Фонд содействия
Армянский филиал
Программа “Восток-Восток”

объявляет конкурс среди неправительственных организаций для участия в семинаре “Неправительственные организации, работающие в области развития местных общин: многонациональные общины в маленьких городах и сельских местностях”, который состоится с 21 по 22 апреля 2000 г. в Ялте. В семинаре могут участвовать- представители неправительственных организаций, имеющие определенный опыт в работе с общинами маленьких городов и сел и с представителями национальных меньшинств. Рабочие языки семинара- английский и русский. Желающие принять участие должны представить творческую биографию и письмообоснование, которые должны быть зарегистрированы и приняты фондом до 6 марта 2000, 17.00 (адрес: Ереван, ул. Пушкина 1, кв. 2, тел/факс: 542 119, 543 901, 541 719).

Институт открытого общества Фонд содействия-Армения

Организация EastEuropeart.com (США) объявляет международный конкурс лучших работ мастеров изобразительного и декоративного искусства из стран бывшего СССР- “2000 год: открытие перерожденной традиции”. Желающие участвовать должны представить 1) форму заявок, 2) автобиографию, 3) высококачественную цветную фотографию представленной работы (20x25 см), включая название, имя художника, дату, материал, размеры. Можно представить до 5 работ (размерами до 1,5 м); работы должны быть созданы в течение прошедших трех лет и не получившие в прошлом какие-либо вознаграждения. Результаты конкурса будут объявлены в марте 2001 г. Заявки должны быть зарегистрированы и приняты фондом до 1 сентября 2000, 17.00. Формы заявок можно получить в фонде (адрес: Ереван, ул. Пушкина 1, кв. 2, тел/факс: 542 119, 543 901, 541 719).

ԿՈՐԵԼ Է

Փետրվարի 13-ին «Սյունիք» ՍՊԸ հավաստագրական փաստաթղթերը: Գտնողին խոստանում ենք դրամական պարգեւ: Հեռ. 45-71-51, 73-26-9200

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՑԱԿ

17 փետրվար

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
10.15 Հայորդաց տներ
10.20 Սամուլի կրպակ
10.30 Ակսել Բակունց. կյանքի էջեր (1-ին մաս)
11.00 Գ/ֆ «100 գրամ ի տես քաջության»
12.15 Զտմանակ
13.00 Հայլուր
13.20 Ռուբիկոն+
17.00 Հայլուր
17.20 «Արեւիկ»
18.00 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»
19.00 1 լուր
19.10 Խոսքը շահում
19.45 Ջեռուցման հիմնախնդիրներ
20.00 Բժիշկ եւ հիվանդություն
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 Հեռուստակապալոգ
21.50 Պրեմիերա
22.00 «Բարի ակնթարթ»
22.50 Հեռուստամարաթոնի էջերից
23.10 Հիթ շքերթ
23.40 Հայլուր
00.00 Կեսգիշերային ճեպընթաց
01.00 Ռուբիկոն+

Պրոմեթեւս
9.05 Վաղ առավոտյան
10.00, 18.20 Մուլտֆիլմ
10.15 Ընտանեկան «Կենդանիներն էլ են կատակում»
10.40 Մոսկվան եւ ընկ.
11.00, 19.00 «Ջեյն Էյր»
12.00, 18.05, 20.30, 24.00 Լուրեր
18.35 Տեսաֆիլմ «Գեւորգ Էմին»
20.00 Երաժշտական ծրագիր «Սոլի բանալի»
21.00 Գ/ֆ «Կարմիր բրինձ»
22.40 Տեսաֆիլմ
23.15 Լուրեր (ռուսերեն)
23.30 Ոչ երեկոյան

9.00 Տոմար
11.00 Կամ-կամ (կրկնություն)
19.00 Սամուլի խոսնակ
19.10 Չղիկ
19.30, 21.30, 23.30 Սուրհանդակ
19.50 Գ/ֆ «Վարբենին»
22.05 Քրոնիկոն
22.15 Ի դեպ
22.40 Ասպարեզ
23.15 Հրապարակ
24.00 Զրո ժամ
00.05 Գ/ֆ «Երկուսին մեկ հնարավորություն»
(ավարտին Սուրհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Քնուշ թույն»
16.00 Նորություններ
16.20 Մուլտսերիալ «Ուրվական որսորդները»
16.45 Վիկտորինա երեխաների համար
17.00 «100 տոկոս» ծրագիրը
17.25 ... Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Քնուշ թույն»
19.00 Նորություններ
19.25 Կալամբուր
19.55 Գործընթաց
20.50 Սերիալ «Տոկյոն աղջիկները»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
23.00 Գ/ֆ «Կալենդուլայի ծաղիկները» (դերերում է. Զիգանշինա, Մ. Սայրոպյեննը, 1998 թ.)
01.10 Քաղաքակրթություն
01.45 Նորություններ
02.00 Գ/ֆ «Ավազակ եղբայրները» (դերերում Ֆ. Չան, Ս. Լաուեր, Բ. Մոուրի. Հոնկոնգ, 1990 թ.)

РТР
7.30-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
9.15 Հեռուստատեսային մարտական ստորաբաժանում. հերթապահ բաժանմունք
10.20 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
10.30 Հեռուստախաղեր «[illegible]»
11.00 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
11.10 Սերիալ «Գնչուհին»
11.55 Գ/ֆ «Իմ անուրջների արքայադուստրը» (Հնդկաստան, 1-ին սերիա)
13.00 Իմ XX դարը
13.25 Հեռուստատեսային հատուկ մարտական ստորաբաժանում
13.50 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
14.00, 18.00, 20.00, 22.00, 02.00 Լուրեր
14.25 Հեռուստախաղեր «Կանանց խաղ»
15.10 Սերիալ «Սեւ մարգարիտ»
16.05 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
17.00 Խանութ բազմոցի վրա
17.30 Մուլտսերիալ «Սեւ ծովահենը»
18.20 Ատարակ
19.05 Սերիալ «Լոս Անջելեսի շտապը 2»
20.30 Սերիալ «Պետերբուրգյան գաղտնիքները»
21.25 «Սպիտակ թութակ» ակումբ
22.45 Կինոյի ժամ. Օլեգ Ֆոմինը եւ Արմեն Ջիգարխանյանը «Խաղ անձնային լռությամբ» ֆիլմում
00.45 Կինո+TV
01.45 Հեռուստատեսային հատուկ մարտական ստորաբաժանում. հերթապահ բաժանմունք
02.20 Բասկետբոլ. Եվրոլիգա. ԲԿՄՍ (Ռուսաստան) - «Ժալգիրիս» (Լիտվա)
03.40 Խանութ բազմոցի վրա

ՍՓՅՈՒՌ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ Հեռ. 590000 • http://www.spyur.am

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարան, Երեւան-23, Արշակունեաց 2. Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Պատուէր 1202. Տպաքանակը 4000. Ստորագրուած է տպագրութեան 16. 02. 2000. Գինը 100 դրամ